

309150 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల 14 వ తేది సోమవారము

No. 37

సంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ అష్టమి.

సంచిక 32

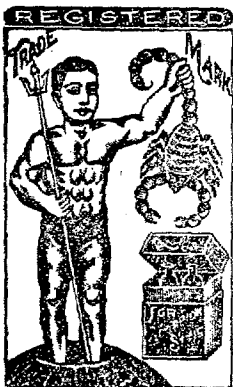
A Majic Cure for Scorpion Sting.

సర్వవృశ్చిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్క్)

588

దుఃఖమునొక వచ్చువారు సంజోషముతో పోవుదురు. గుణము లేదని గుణపు చేయువారిలకు రూ 100 ఇవాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండే వలసిన ఔషధము. ఆంగ్ల. యూవాని, తేలికైన దువ్వలతో గాఢ గాంధర్వమున్నది. ఎన్ని దినములు చుండు గుణముచూపదు. తేలికైన మూత్రము కాక ఎంతయు కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులను నశింపిండును. వెలపాకట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేజి 0-8-0 1 డజన్ పాకట్లకేల రూ 8-0-0. పోస్తేజి కేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనవారికి పోస్తేజి ఇవాలి వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమీషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,

1/6 మొకటేకమేట్రి వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు

వ్యవసాయము

మాస పత్రిక.

అనేక నూతన వ్యవసాయ విషయము లిందు బోధింప బడును. భూముల నెట్లు బాగుచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల నెట్లు పండింపవలెనో, తోటల నెట్లు వృద్ధిచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల కెట్టి ఎరువులు వేయవలెనో, చీడల నెట్లు నివారించవలెనో, సహకార సంఘమువలన లాభము తెట్టికో మొదలగు ననేక విషయములు దీనివలన తెలియగలవు. ఇందు బోధింపబడు కొత్త పద్ధతులు వ్యవసాయభివృద్ధికి మిగుల దోడ్పడును. వ్యవసాయదారులకు చాల నుపయోగకరముగ నుండును. ప్రతిమాసమున సుమారు 40 పుటల గ్రంథము పంపబడును.

చందా సంవత్సరము 1-కి 2-0-0.

రావు సాహెబ్ జి. నారాయణస్వామి నాయుడు గారు బి.ఏ., వ్యవసాయ పత్రికాధిపతి,

771

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రో టూలిక్ పెయింట్

ఇది బలహీను లకును నీరను లకును మందు గైన శేకుండు ట, జ్ఞాపకము తిక్కువగను, మెదడు దిమ్మ గా మందును,

పనిచుండఁజూపు మిచ్చుతేకుండుట, నిస్వర్తున బలహీను, ఆయాసము, శుక్ల నవ్వుము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి పశిష్టమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక వేలగుంది ఇందువలన బాగుపడెదవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

నవీనము!

నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు

ఆటోమోటార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆహార్య వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన భవము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదురు. ఇతర వాసనలు యే వేని యుండినా యీ ఆటోమోటార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

రూ 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } బి. ఏ. వార్షి
1 డ్రాము బుడ్డి 1 కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రాగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి
చుర్రాను యేజంటు: మెహతా పురషోత్తం మూర్తి,
చెనాబజారు కోడ్, మదరాసు.

నవీనముయిది.

టటోపరస్తాక్

490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనలది. స్పిరిట్ సంబంధము

లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తిరిగిన వాసన వదలక నుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజ మును నెరుగ గలరు.

1/2 డ్రాము బుడ్డి 2-0-0

1 డ్రాము ,, 0-12-0

1/2 డ్రాము ,, 0-8-0

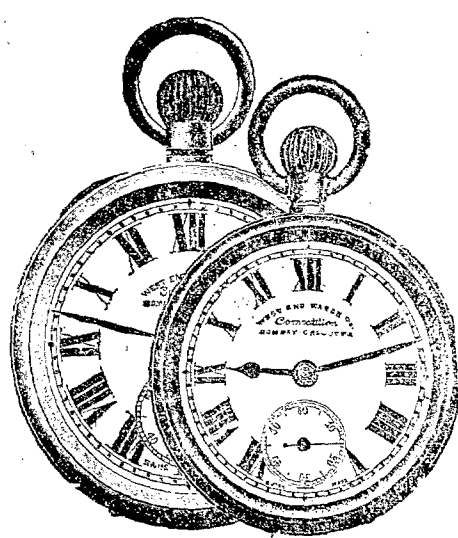
ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6

ఏతెంట్లు కావలయును: తాము తెల్పించగలిగిన భాగాలకు తెలియపరచినచో ధర్మాస్తు చేయబడును.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్తాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో.

నెం 1, వైభోని, బొంబాయి నెంబరు 6.

WEST-END
"COMPETITION"

LEVER WATCH.
IN 2 SIZES AS ILLUSTRATION

STRONG 15 JEWELS MOVEMENT.

BEST FOR POCKET USE.
Nickel Case Rs. 18. Silver Case Rs. 27.
Please Write if you want Small or Big size.

E. A. WATCH COY., 36, Rattan Bazaar, Madras. E. C.
THE POPULAR HOUSE FOR WEST-END WATCHES.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనొడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆశురభృత్యు రక్తమువలన జనించుబాధ్యములకు కీరీటమునంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండములను ఎడ్డను, ప్రాణిశోషలను అన్ని విధములవలన గలుగు. చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

మహావధిపార్శ్వల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను గొట్టును. కీరీటమునంటి పాదరసరోగములను, మలబద్ధకమును కారసంబంధమును శోషలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. కీరీరాశోగ్యమును గలగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 బొట్టల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిగారు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్తేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజ్యాలయము, 6 తంబులైట్టి వీధి, మదరాసు.

ఏక భాషాని ప్రశంస

ఇది నెస్టెలకంటి అప్పారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్తేజి అధికము.

మైసూరు రాష్ట్రాభ్యున్నతి

మదరాసు లంకా యిండియనుపత్రిక లెన్నియవవ్యపు కాటంబులగు మైసూరు గ్రామాభివృద్ధి యోచనము మంచి లాభకరముగ నున్నదని భవము చెప్పకపోయెను. క్రిందటి డిశంబరు 31-వ తేదీతో నంతయు మాడుమానులలో జరిగించిన పనిని వివరించుచు మొదలైనపు టుత్తరువు ప్రచురింపబడినది. గ్రామములను సౌఖ్యసంపదల నభివృద్ధి చేయుటయందు గ్రామములందఱును తమలో నేకీకరించి తమకు సహాయ భూతులు కావలయునని అధికారులు చేయుప్రయత్నములు నభ్యర్థింపబడినవి. వానివలన మనము తెలిసికొన గలుగుచుము. ఈ గ్రామాభివృద్ధియోచన మిప్పుడు మైసూరు రాష్ట్రము నందలి 15,009 గ్రామములలో నాచరింపబడుచున్నది. అందువలన 46½ లక్షల ప్రజలకు మేలైన గూడుచున్నది. అనగారాష్ట్రమునందలి గ్రామములలోనూటికి 39 గ్రామములయందు క్రీ.పూ.నాటికి నమనంది చేయుచును ప్రజాపరాకరణములగు పనులవలన గాష్ట్రప్రజలలో నుమారు 3 వంతు ప్రజలకు విశేష సౌఖ్య మొనగూడుచున్నది. ఈ పను లొక సమైక్యతవర్గమువారి వలన చేయబడుచున్నవి. ఆర్యమున విశేషభాగము గ్రామప్రాతినిధ్యముగనున్నది. ఈ కార్యనివేదనమునుచేయుభివృద్ధికారకార్యనివేదనముగ నెంచుటకును, తక్కువలను మైసూరుదగ్గరవాగుసహాయముగ సగర్వములగుటకును దగియున్నది. నియమలగు కొలదిలంకా యిండియను పత్రికలయొక్క విశ్లేషకరములగు తుచ్చవాగ్ధముల నిండుకయును నొకరినొక ఇప్పుటి శ్రేష్ఠ ప్రవృత్తుల ననుసరించుచు నకం. విశ్వేశ్వరయ్యగారును వారిస్నేహితులును తమ పనిని కొనసాగించుచు మేము నమ్ముచున్నాము. కడప, సిమిన, చిత్రదుర్గము, హంపి మొదలుగాగల జిల్లా లలో నీయోచనము పూర్తిగ బనిచేయుచున్నది. ఇది నుంచి యుత్సాహకరముగ నున్నది.

మనము 118-203-304-357 గ్రామములు గల మైసూరు, బెంగళూరు, బెంగళూరు, కోలూరుజిల్లాలో నింకనువిశేషముగా పనిజరుగవలసి యున్నది. ఆస్థానముల గ్రామాభివృద్ధి ములొక నెలకొల్పినేలేదు. ఈ మహానాగరకపు జిల్లాలోగల ఈభాగము నెట్లైన నవరించివేయవలయు నని నివాసుగారు మోచించు చున్నారు. గ్రామసంఘ నియమావళిలో నొక్క సిమెగాదుగమున తక్కువతక్కువజిల్లా లన్నిటిలో నభివృద్ధినించుచున్నదని దొరతనపు టుత్తరువు కాగితములు తెలుపుచున్నవి.

1916-వ సంవత్సరమున జూలై నెలది మూడుమాసములలో 2602 గ్రామసంఘములు స్థాపించబడినవి. ఆ సంవత్సరపు కడపటి మూడుమాసములలో 3752 సంఘములు స్థాపించబడినవి. ఇంక నొక గ్రామ సంఘములలో నెట్టి పనియు జరుగవచ్చును. వీటికి జిల్లా యున్నతోద్యోగులు తగిన ప్రోత్సాహము నీయవలసి యున్నది. ఈసంఘములలో నామాగ్రామముల నుండలి ప్రధాన పురుషుల యుత్సాహము నిండుకరగుల్కలబ్బటవలన నెక్కుడు ప్రయోజనముండగలదని మేము నమ్ముచున్నాము. జనోపయోగకరమైన నిమిత్తము గత డిశంబరుతో సంబంధము మాడు మానులకు రూ. 16,365 లును, అక్రొందటి మాడుమానులకు రూ. 16,364 లును వెచ్చుచుగలది లెక్కలు చేయబడినవి. అందువెచ్చుమైన సొమ్ములో నభవపక్షము నూటికి 50 వంతులైనను దొరతనమునా కిచ్చియుండిరి. దొరతనమునా కంగీకరించిన సొమ్ములో నూటికి 16 వంతుల చొప్పున నైనను భర్త్యుపదలేదని దొరతనపు టుత్తరువు చెప్పవచ్చును. దొరతనమునా కిచ్చి నంగీకరించిన సొమ్మునంతయు పరిపూర్ణ లాభకరముగ వినియోగించుట కిదినిదానైన తగిన యోచనలు జరుగునని మేమును దొరతనమునా కితో నమ్ముచున్నాము. మైసూరు జిల్లాలో జనోపయోగకరముగ పనుల నిమిత్తము నెచ్చింపబడిన రూ. 25,564 ల మొత్తమును దొరతనమునా కిచ్చి యము నిండుకయు న పేక్షం పక యే వెచ్చింపబడినది. ఈ జిల్లాలోని గ్రామములు గన్నవలసిన ఈ సాధ్యజనోత్సాహము, ఆత్మగౌరవానన్వితమోయోత్సాహములచే నావేపువై ప్రజల లెట్టిసహకారముల చేయగల్గుననియు నిరూపించుటకు ప్రబలప్రమాణముగ నున్నది. దొరతనపు టుత్తరువులోని సంకతులను లెక్కలను బట్టి చూచిన మైసూరు గ్రామాభ్యున్నతి యోచనము యొక్క విజయము తద్రాష్ట్రభాగిలాభివృద్ధికి మంగళకరమగునాచరయ్యున్నది. అధికారులును, అనధికారులును గలసి మైత్రి నెలకొల్పు పోటి భావముతో నేకీకరించి మహారాజు గారి ప్రజలలో నెక్కుడుమంది కావాసములగు గ్రామములలోని ప్రజల సౌఖ్యాభివృద్ధికి పాలుపడుచున్నారనుట విశదము. ఈస్థితి సంస్థానపుభాగిలాభివృద్ధి కెంతయేనియు సహాయ మొనర్చగలదు. యున్నై లెడ్ ఇండియా అండ్ నేటివ్ స్టేట్సు.

శాసనసభ్యులు

నెలవుదినములలో చేయవలయుపని
క్రిందటి వంగదేశ శాసనసభలో గొన్నాపే ప్రభువు గారిలుల పత్రిక.

“గౌరవనీయు లగు సభ్యులు తమతమ నియమక ప్రదేశములలో సుందరించుచు, తమ నియమకులకు పన్నుల యావశ్యకతను తెల్పుచు ఈ నెలవుదినములలో నేయేమాగ్ధములవలన పన్నుల నెక్కువగావేసి ధనమునిస్తారముగ ప్రోగు చేయవచ్చునో ఆమాగ్ధములనుగూర్చి తమలో తా మనేకవిధముల నాలోచించుటయందు నీ నెలవుదినముల నత్యంతోపయోగకరముగ నుపయోగింపవచ్చునని నేను గౌ. లగుసభ్యులకు నూచింప సాహసించుచున్నాను. అటుల చేసినయెడల సామ్రాజ్యక దౌత్యమునా రెక్కుడు సంస్కరణముల నిమిత్త మెక్కుడు పన్నుల విధింపదలచినపుడు ప్రజలదివరకే యందులకు సంసిద్ధులయి యుండురు గనుక వెంటనే యెక్కుడు పన్నుల నిచ్చుట కిచ్చగించురు.”

బెంగాలు గవర్నరుగా కీ నూచనను విలాసాగ్ధముగ నీయలేదని ఆలోచింపదగును.

ప్రపంచమున నత్యున్న తస్థితిలోనున్న దేశములతో సమముగా వంగదేశమున తీసికొనినవచ్చు నిమిత్తము వ్యవసాయక, వాణిజ్యామిక, సాంకేతిక, వాణిజ్య, సాధారణ విద్యాభివృద్ధి కిని, ఆరోగ్య వ్యవసాయక వాణిజ్యాభివృద్ధికిని విశేష ధనమును వెచ్చింపవలసి యున్న దనుటకు సందియము లేదు. కాని ధనమువచ్చు తెరువేది? ఎక్కువ పన్నుల వేయుట యని అధికారులు సమాధానము చెప్పుదురు. ఆర్థికస్థితినిబట్టి దేశమింక నెక్కుడు పన్నుల భరింపదగు స్థితిలోనున్నదా? అనధికారు”లందులకు “లే”దని ప్రత్యుత్తరమిచ్చురు. ప్రజలెక్కుడు పన్నుల భరింపవలసినపుడు, గౌరవనీయులగు సభ్యులెక్కుడు పన్నుల నిచ్చునట్లు ప్రజలకెట్లు బోధింపగలరు? గౌరవనీయుల బలవంతపుమాట లేదయు ప్రజలరాబడి నభివృద్ధి చేయవలెను. వారిరాబడు లభికమైన వా రెక్కుడు పన్నుల నీయగలుగుదురు. రాబడి యభివృద్ధి కొనుటకు వ్యవసాయము వృద్ధిని విరివిని జెందవలెను; పరిశ్రమ లభివృద్ధి నొందవలెను. ఈయభివృద్ధి కెక్కుడు వ్యయ మావశ్యకము. ఇట్లొకదానివై నొకటి యాధారపడియున్నవి. ఇది యొక విషయమగు చిత్తు. ఈచిత్తును విదేశీయనలెవరిన, వ్యయములోని కొంత భాగము తగ్గించి, పన్నుల వేయుదేశములతో వేయుచున్నారో ఆయుదేశపు ర్షికి వినియోగింపవలెను. ఇందులకు దాహారము నిచ్చుచున్నాము. రోడ్డుపన్నులు, పట్టికు పన్నులు, పన్నులమాలమున వసూలైనపన్నులు, అనియే యుదేశములతో వేయబడినవో ఆయుదేశముల నెఱవేర్చుటకు వినియోగింపలేదు. ఇటు లనేకసంవత్సరములనుండి జరుగుచున్నది. ఈ ఆసందర్భ వినియోగములను చక్క బెట్టెద మని కార్మిలేలు ప్రభువుగారు పత్రిక. ఈపన్నుల వసూలుచేయు సుదేశములు, గ్రామములకును నీటిని బాగుగా సప్లయ చేయుట, గ్రామములలో కాలువలు క్రమముగా నున్నట్లు చూచుట, గ్రామములలో రోడ్లను వేయుట మొదలగునవి. ఈ పనుల నిమిత్తము వేయబడిన పన్నుల రాబడి ఈ పనుల కొరకు న్యాయముగా నుపయోగించి యుండిన వంగదేశము మంచి ఆ రోగ్యస్థితిలో నుండి తనూలుమున ప్రజల ఆర్జనశక్తి అధికమై యుండును. పండిన పంటలను సులభతరముగ నొక చోటనుండి మరియొకచోటునకు పట్టించుటకు కలుపబడియుండును.

పన్నుల యభివృద్ధి యోచనంతకంటె నతిత్యక్తికముగ సివిలు మిలిటరీ వ్యయము లభికమై పోవుచున్నవని ఆనేక మారులు చెప్పబడినది. ... హైందవ పరిపాలనమున ప్రజాప్రభుత్వ సూత్రములు విశేషముగ నుపయోగింపబడిన ఆ గాజకము తక్కువయి గూఢచారులు, ఇతర పోలీసు ఉద్యోగి యులు మొదలగువారిక్రింద నగు వ్యయము తగ్గగలదు. ఎక్కుడు విద్యాభ్యాసమును, ఎక్కుడు ఆరోగ్యస్థితియు కార్యమునాచివేయుటయెగాక ప్రజల కాష్టనశక్తిని, పన్నులనోర్పు శక్తిని గలిగించునని మే మిదివరలో క్రిందటి పత్రికయందు తెలిపియుంటిమి. అందువలన పోలీసు వ్యయముల తగ్గించుట అచరణీయము. జిల్లాల నెక్కువగా పెరిగించుచు వాని కన్నిటికిని దండనాధికారులు న్యాయాధి

కారులు మొదలగు వారల నియోగించి వారికి యిండ్లనుగట్టించి అనవసరముగ ధనమును వ్యయముచేయుటకంటె విద్యాభివృద్ధి కిని, ఆరోగ్యాభివృద్ధికిని ధనము వెచ్చించుట ఎక్కుడు అవసరమిచ్చును. ఆవశ్యకము నగును. కార్యనిర్వహణాధి కారులు మునుపటికంటె నిష్పక్షపాతము పనులను చేయవలసి యున్నారనుట నిస్సంశయము. కాని దీని కి ముందు స్థానిక స్వపరిపాలనావ్యాపకముగాని జిల్లాలను, అధికారులను నూరక వెంటుచేయుట కాదు. జనుల నమ్మకలెను. వారల కెక్కువ పనుల నీయవలయును. మేమిదివరలో ననేక మారులు తెలిపినటుల హిందూదేశము నందలియూరోపియను ఉద్యోగములు ప్రపంచమున దత్యంతాధికముగ జీతము లొసగు ఉద్యోగములుగ నున్నవి. యూరోపియను ఉద్యోగముల కింత హెచ్చు జీతము లిచ్చుచుంటున్న పనికీ తగినటుల హైందవోద్యోగులకును హెచ్చు జీతముల నీయవలయును. వ్యయమును తగ్గించివేయుటకు, ఇప్పుటి కత్యవసరములగు పనులలో తప్ప తక్కిన పనులన్నిటినుండి యూరోపియనులను తొలగించి తత్సానముల హైందవుల నెలకొల్పుటయే ఇప్పుడత్యంతశక్యము. ఇటుల జేయుటయే న్యాయము. ఇంతియకాక ప్రపంచమున నెక్కడలేని యత్యధికజీతముల భరించుటకు హిందూదేశ మతిపేదదేశముగ నున్నది. భారతీయ నియోజనమువలన పరిపాలనము బలవత్తరమైన దగును. విలనన వారు ప్రజల యుద్దేశములను కొరకలను ఎక్కువ దయాద్రౌద్యవృత్తితో చూచుచు జనాభిప్రాయమున కెక్కుడు అనుకూలముగ నుండగలరు.

“ఎప్పుడెక్కుడు పన్నుల వేయుట మంచిదిగను న్యాయముగ నుండునని” సామ్రాజ్య దొరతనమునా రాలోచించు సమయముగూర్చి గొన్నాపే ప్రభువుగారు పల్కెనున్నారు. ప్రస్తుతయుద్ధము ప్రజాపరిపాలనా సూత్రముల గాపాడుటకును, వానిని వ్యాపింపజేయుటకును చేయబడుచున్నదని బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రియు తక్కిన రాజకీయములు పలు మారు పల్కుట వినుచున్నాము. అందువలన, ఆ ప్రజాపరిపాలనా సూత్రముల ననుసరించుచే, “ఎప్పుడెక్కుడు పన్నుల వేయుట నుంచిదిగను న్యాయముగ నుండునా, ఆ సమయమున నిశ్చయించుట కిదేశ ప్రజలకుగూడ సానకాశము నీయవలయుననిన కొంటెతనముగ నాలోచింప గూడదు. హిందూదేశపరిపాలనము మంచిదిగా నుండుటకు బ్రిటిషుదొరతనమునా రుత్తరవాదులుగ నుండురు గనుకను, బ్రిటిషు ఉత్సాహమును బ్రిటిషు పద్ధతులను అనుసరించుటవలననే నుంచిపరిపాలనము జరుగగలదు గనుకను, బ్రిటిషు అధికారులుమాత్రమే తగిన బ్రిటిషు ఉత్సాహమునుగలిగి బ్రిటిషుపద్ధతులను సరింపగలరు కనుకను, హిందూదేశమున పరిపాలనా ద్యధికారములలో బ్రిటిషువారి నే నియోగింపవలయునని కక్షను ప్రభువుగారును ఆ తరగతివారును అభిప్రాయ పడుచున్నారు. ఈ వాదన నిరట శోధించుట మావని కాదు. “ప్రాతినిధ్యములేని పన్నుల లేవు” అనునదియు “ప్రజలే వ్యయము నంతయు చక్క బెట్టవలెను” అనునదియు బ్రిటిషు రాజకీయ నిగ్గాణమున కవసరములు. ఈ బ్రిటిషు సూత్రములనె హిందూదేశముపట్లగూడ నాచరింపవలయునని మేము కోరుచున్నాము. బ్రిటిషేతరము మా కక్కరలేదు. “అధికారమునకు లోబడు వారలకు వాస్తవికపాలనమున నధికార ముండవలెనని లాయడ్ జార్జి గారు వర్ణించిన యధికారము తప్ప మాకు నిశ్చయముగ నురియే యధికారము నవసరము లేదు. — మోడరను రిప్రూ మాసపత్రిక.

అష్టమశైవ మహాసభ.

రాజోపు శైవ మహాసభ నరసాపురము తాలూకా మినిమించినపాడు అగ్రహారిమునందు అయ్యగారి వీరేశలింగముగారు జరుపుట కాహ్వానము చేసిరి. సభ నైశాఖ బహుళ నవ్వాదశి, త్రయోదశి, చతుర్దశిలకు సరియైన మేయి 18, 19, 20 వ తేసులందు జరుగునటు లేర్పాటులు చేయబడినవి. మాహేశ్వరు లందరును సభకు దయచేసి సభను జయప్రదముగ జరుపప్రార్థితులు.

నిడదవోలు రైలుస్టేషను వద్దను దిగి పాలకొల్లు కాలవమీద గల మారుభేరు మీదుగ మినిమించినపాడునకు మార్గము.

సామ్రాజ్యసభవారు దానిని మన్నించి స్వీకరించిరి. ఇట్టి గరిడీలు బడిపిల్లలకు మనదేశములో విశేషములను మాత్ర మంతవరకు గలుగుచున్నందున, ఇప్పుడు మన బాల్య పురోభివృద్ధికి ప్రోత్సహనముగా నిరూపనలక్ష్యము జతపడినది. కాని క్రమముగా బాల్యము తగిన యభ్యాసముల నేర్పగలుగు నాయకులు కొరకైన గాని యిందుల లాభము పూర్ణముగా మనకు సమకూడ నేరదు. అట్టి నాయకులు అల్పసంఖ్యాకులుగా నున్నార కాన లాభము కొలదికాలములో కలిసిరావని సంశయము పొడముచున్నది.

సామ్రాజ్యమండలి

యన్త సంబంధములకు సంశయము జన్మించుకొనుటను నుచియు సామ్రాజ్యవిషయము కొన్ని పరిసరించుటకును సామ్రాజ్యాంగ పరిధిత్వముల ప్రతినిధులు సభగూడియుండిన రంగుల మన మందఱము నెఱిగినదే. ప్రత్యేకము ప్రజానియుక్తులగు ప్రతినిధులు ఈ సభకు బంపబడలేదని కించపాడముచుండినను, మన దేశపక్షమున మంత్రిపదము నలంకరించినవారు మాత్రము క్రమ ప్రతినిధులుగా నియుక్తులయినను శ్రీ వికాసీయహాజానావారునకు సత్సత్వేంద్రప్రసన్నసింహునకు జేమ్సు మెట్టనుగారును ఉపప్రతినిధులుగా నియోగింపబడి వారలలు మంత్రాలోచనపద్ధతులు కార్యరీతిత్వమును నూచించుచు వెళ్తున్నవిధముల నుపసరించినవి ప్రశంసించబడుట సంతోషకరము. ఇదియే భావితులగుచున్నది. సామ్రాజ్యమంత్రాలోచన సభలందు ఉత్త్యక్తులగు రాజకీయాశ్రయముల బర్చించుటలో భారతవర్షమునకు స్వాస్థ్య మొనంగబడి యుండుట భావిభాగ్యమునకు విజృంభణయే యున్నది.

ధన సహాయము

భారతవర్షము, వైదికవిశేషముల విధమున, తన సంతానమును స్వావికార్య నిర్వహణమున నాత్మ జీవనముల నైన నివేదింప నియోగించినదే గాక తన నిరుపేదస్థితిలో నిందుమించు నలువది సంవత్సరములకును విడువని భారమును ముగిసిన ఉత్సాహభావముగా నిరూపించుచున్న గాను గూడయేబడిగోట్ల ధూపముల సమర్పించినది. తత్వమును నిమిషమునకు నేబడినెల ధూపములు క్యయగుచున్న యీ శ్రావణమునకును నిదియుకొకప్పు సాహాయ్యముగాను గాని తన స్థితినిబట్టి భక్తియే ప్రాధాన్యముగా నిట్టి మహత్కార్యము సంపదించుకొను భారతవర్షమునకును విడువని యల్పమాత్రమైనను కోటిరూపాయలనుగా పరిణామపడవలసి యున్నది. ఆ తీరుననే ప్రభుత్వమువారివలన నాదరింపబడి బహుకరింపబడినది. ఇదిగాక ప్రభుత్వమందు విశేషలాభకరముగా దొరతనమువారివలన ప్రచురింపబడిన బుణదానక్రమమును బట్టికూడ నింత పక్షము మనదేశము కొంచెము మెచ్చుతీర్థముగా 16 కోట్ల రూపాయలవరకు నుండు మొదలగునది. మన చెన్నపురి రాజధాని నేడస్థితిలోనుండి వాణిజ్యసంపదలను బోకాయలు బంగారములను గరియందుకొనవలయునని దెబ్బదిమిగులలలక్షలవైగానిచ్చి మానము గాచుకొన్నది. ఈవిషయమున కాన్యవర్తకులకువారి లంబుల సంఘములుగా నేర్పడి యాయుగ్యమునుగ బలపడచి సురాజభావికలన నెక్కడ బుణ సాహాయ్యము చేయించెదరు. ఈ రుణదానములన ఆధీకముగా మనకును దేశమునకును మిక్కిలి లాభముగలదు. వైది వివరించిన ప్రకారము గూడయేబడిగోట్ల ధూపములు కొక్కమిచ్చియే తొలుతము కొంతకాల నిలుబుదానమున నివాసము కాగలదు. భారతవర్షము గూడయేబడిగోట్ల కొక్కమిచ్చియే తొలుతము గృహకార్యములు నెఱవేర్చుకొనవలయునని యోచనవైది ప్రభుత్వమువారి యనుమతిని పునఃగమించుకొనియే ఉపాయాంతముల నాలోచించి మనప్రభుత్వమువారు కొన్ని పన్నులు క్రొత్తగా విధించి సేవనుండి వచ్చు బట్టలవైది కొంతతీర్పు విధించి యుండిరి. సేవబట్టలనేతరు ముఖ్యస్థానమైన లాంకాపి. యను మండలములు వింతపక్షముల తమలాభము పోకుండ నట్టి బట్టలవైది పన్ను మోచ్చించుకూడదనియు అట్లు మోచ్చించినందుల నిండిమాచేశమందు నేయబడుచున్న బట్టలవైది గూడ తగినరీతిని పన్ను విధింపబడవలయుననియు నాందోళన మొనరించిరి. మనప్రభుత్వమువారు వారికి బోధించి యుద్ధానంతరము సామ్రాజ్య వాణిజ్యవ్యాప్తిని సమరించు నవసరమున నిదియు పునఃపర్యవక్షము జేయబడుననియును మండిలించి యుండిరి. అంగ్లపరిపాలనమునందు నాంగ్లవణిజులకును భారతీయులకును వివాదములు బయలుపడినప్పుడు ప్రప్రథమమున భారతీయులపక్షము నహించి యెదిరివారిని మండిలించిన తరుణముదియే.

వ్యవసాయవృద్ధి

మన దేశము కృషిమాత్ర జీవనాధారమై యున్నది. కొలది కాలముక్రిందట రాజప్రతినిధియగు శ్రీ మెల్బూర్నఫర్డు ప్రభువుగారు ఇండియా దేశమునకు మూలాధారము నేర్పవలసి యను యుద్ధానంతరమందు ఇండియా పురోభివృద్ధికి ముందుగా విశేష వ్యవసాయఫలము ప్రాప్తించునట్లు తగిన కార్యక్రమములను నుపాయములను ఆన్వేషింప వలసి యున్నదనియు ప్రశంసించి యున్నారు. భారతీయసంఘరాజేవి సర్వ సామ్రాజ్య యై సాధిక నామము గలదిగాగలదు. ప్రస్తుత యుద్ధ పరిస్థితుల కలన దొరతనమువారుగూడ నీ పక్షమున దీక్ష వహించియున్న వారు గాన కృషి వాణిజ్యముల నెక్కువగా గడగవలయును. ఈ విషయమున జమిందారు భూస్వాములు మున్నగువారల యందు బాధ్యత మెచ్చుగా నున్నది. వారు మున్నవైనప్పుడు గావలసి యున్నది. ముందొక గడ్డిపూచి మేలచిన స్థలముల నిప్పుడు రెండిటిని మొలపించవలయును. యుద్ధానంతరమందు సేవ మొదలగు దేశములకు చేతిపనుల యభివృద్ధికి కావలయు ప్రత్తి యొద్దులగు పదార్థములను విశేషముగా పంపించి పంపవలసి యున్నది. మనదేశమునందుగల పంటలు లోనగునవి కష్టమొదలగు సేతరదేశముల కెగురుతీయుట కష్టమైనకావలసి గలనో అనియన్నియు బాగుగ జర్చింపబడుచున్నది. అంతే మాత్రమున మన మెల్లకాలమును విదేశ ప్రాంతములను బోషింప వచ్చుచున్న సంచయమును నండించి పంపుటయే గాని మనము పరిశ్రామికాభివృద్ధి గాంచి స్వగతీయములగు యంత్ర నిర్మాణముల సాహాయ్యమున లాభప్రాప్తి జెందుట లేనాయని నిరుత్సాహముగా కూడదు. ఇంగ్లాండు దేశముయొక్కయు అమెరికా దేశముయొక్కయు పారిశ్రామికాభివృద్ధి చారిత్రము బాచినయెడల ప్రారంభ దశయందు ఎట్టి వీరస్థితిలోనుండి వివిధ పరిశ్రమలు కృషివలన జన్మమొంది కృత్రి గాంచినవిధము స్పష్టపడగలదు. నేటిపక్షము నమెరికా మొదలగు దేశములయందు కృషి వాణిజ్యములు చెల్లెత్తెలవలె నడచుచున్నవి.

నూతనజాతీయ ప్రచలనము.

విశేషా మహాసంగ్రామము వెలువడక పూర్వము కొన్ని వత్సరములక్రిందటనే దైవ ప్రేరేపిత దివ్యప్రభావుల జీవితమై యా సేతుకేతావల మధ్యప్రదేశమందంతట నద్భుత జాతీయ వికాసము ప్రచలితమై ప్రజలహృదయముల నాకర్షించి వెంపుజెందియున్నది. మన యాందోళిద్యమమునకును మూలకారణ మిదియేయని యోచింపక తప్పదు. ఈదికలేజము బుట్టుకొంది కష్టిపెట్టదగుననికాదు. వెలుపలనుండిగాని దుర్బలబంధనలవలన కట్టుబడవలసినదిగాదు. మాతృభివృద్ధిపాపశుందర్శనమున చక్షురునైపుము గాంచి దివ్యజ్ఞానోపలక్షితులుగాని అల్పసంఖ్యాకు లచ్చటచ్చట ధైరవాదరతులుగనట్లుచున్నను సర్వసామాన్యముగ భారతీయులందఱు మన్న తాదర్శభరతులయియున్న వారని నిశ్చయంగా నుడువవచ్చును. అలెత్వరీతిగతి నీ యల్పసంఖ్యాకులు గూడ దేశభాదముల కడచి వివల దృష్టిగలిగి దేశోద్ధరణమునకై పాటుపడదురుగాక.

యుద్ధానంతర వ్యవస్థలు.

అంతయు సామ్రాజ్యమునకు లోబడి కలసరాజ్యముల వంటి స్వాతంత్ర్యపరిపాలనము ప్రసాదించవలయునని కొంత కాలము క్రందటనుండియు భారతీయుల యున్నతాదర్శమై యున్నది. అట్టిది యుత్తమాదర్శమనియు నిర్దృష్టమనియును ప్రార్థింప ప్రభువర్తకులుగూడ నామోదించియుండిరి. ఇంతట ఘోరసంగ్రామము చెలరేగినది. భరణిండుము వెనుదీయక పోక నిచ్చి యాత్మగౌరవమును కృత్రిజేసికొన్నది. దీనివలన భారతీయులరాజభక్తి ప్రకటితమై రాజ్యతంత్రనిర్వాహకులు భారతవర్షము తొల్లిటియుట్లుగాక స్వీయ గౌరవోచిత మగు భంగిని పరిపాలింపబడవలయు ననియును రాజ్యాంగదృష్టి ప్రసారముయొక్క కోణము మారినదనియును వెళ్తున్నవిధముల వచించుచున్నందున నాశలు మెండుగా జనించుచుండెను. ఇండియాదొరతనమువారి యనుజ్ఞ ననుసరించి ప్రజాప్రతినిధుల పంధామృంధ్రు కలుగవలయు మార్పులగుర్చి యుత్తమ నివేదనమును సమర్పించిరి. అయ్యది యున్నతాదర్శ ప్రదర్శకమును, దేశభక్తివిలసితమును, జాతీయవికాస విజృంభణాభి హితమును సర్వజన సమాదరణీయునై యున్నది. భారతవర్షమునకు రెండువేలరెండు లక్షలగు జాతీయమహాసభ మహమ్మదీయ మహాసభవారివలన నామోదించబడినది. ఇంక నెన్నగోనవ్యాని హర్షింపకుండిన నేమియిత. స్వారాజ్యప్రశంస యొక్కడ Round Table విశ్రుల యవ్యాజ కరుణాజనిత

రాజ్యాంగతత్త్వ నిర్ణాయక వ్యాపారసంఘంబు లొక్కడ అధికారవ్యతిరేకి సహసానియు నుద్వేగిగణ మొక్కడ అందోళనములు గలుగజేయుచున్నవి. కావున నిశ్చలధ్యానము తోడను విమలజ్ఞానముతోడను మనకు గమ్యస్థానమును, మాతృభూమికి పరమగతియు నగు స్వాతంత్ర్యని జెందుటకు వలయు బ్రయత్నము లకుంజితగతి నందజేయు జేయవలయును. దివ్య దృష్టితోడను విశేషానుభవజ్ఞానము జల్లడను దేశభిమానముతోడను దేశసముద్ధరణమునకై పాటుల నను లనిజెనెంటు అమృతముగా స్వారాజ్యప్రశంసను మిదివరకెంతో ముందుకుదెచ్చి వ్యాప్తముజేయుచున్నది. ప్రతియుగదయములు నిస్సంశయముగా నాకర్షింపబడియున్నవిగ తే.

అనంతరము మార్గవాణిజ్యోణరావు గారు 19 మంది కామనభివృద్ధి ప్రభుత్వముగూడ నుద్బవించిన విజ్ఞాపనములోని విషయములను వివరించివెళ్తునిరి.

ఇందు ప్రస్తుతస్థితికంటె కొంచెము మెచ్చుగా స్వాతంత్ర్యము కోరబడినది. ఈస్వాతంత్ర్యమైన వర్తమానస్థితిని మూల చేర్చదకముగా మార్చివేసి విపరీత పరిణామముల ప్రవేశింపజేయ యత్నించినది కాదు. మింటో మార్గప్రభువుల యుద్దేశానుసారముగ కాలక్రమమున స్వాభావికసిద్ధముగా నీపరిణామము సంతృప్తము గావలసినదే. స్థానిక శాసన నిర్మాణసభలందు ఉద్వేగస్థుల సంఖ్యకంటె తదితరుల సంఖ్య మెచ్చుగానుండవలెనను నాశయము స్పష్టపరుపబడినది. అది దేశీయముఖ్యసభ పక్షము నిప్పుడు వ్యాప్తముగలిగి యుండలేదు. ఈలోపమును సమరించుటకొక యానిబంధన మేర్పడుపబడినది.

1909 సంవత్సరములో నీక్రొత్తసభ లేర్పడినప్పుడు నీనివలన మెచ్చులాభము గలదనియును దేశీయమహాసభ మొదలగువాని వదిలివేయవచ్చుననియుగూడ ప్రభుత్వమువారి పక్షమున వాదములు చేయబడినవి గాని యిప్పటికి నాలుగు సంవత్సరములనుండి పరిచేయుచుండిన చట్టసభ లన్నిటినిగూర్చి విచారించినచో అట్టియాశలు ఎట్లు నిర్దేశకములో స్పష్టపడక మానదు. తీర్మానము తల్లియవధుల పాలగుచున్నచో మన మిచ్చట చర్చింపవలసరనులేదు గాని అందువలన లాభప్రాప్తి మాత్రము మిక్కిలి గానరాలేదని నిస్సందేహముగా జెప్పవచ్చును.

మన రాజధానిలో గత ఆయిదు సంవత్సరములలో ఆర్థికప్రత విషయమున 117 తీర్మానములు బహుపాదించబడినవి. అందు 106 తీర్మానములు పరిహరింపబడినవి. ఇది ప్రజల యొక్కయు ప్రజాప్రతినిధుల యొక్కయు నభినీవేశముల గ్రహించి తోడ్పడుటయో తద్విరుద్ధమో యోచింపదగును. బంగారాదేశము సంయుక్త రాష్ట్రములు మధ్యపరగణాలు జిల్లాబోర్డుకు అధ్యక్షునిగా ఉద్వేగస్థుడు కానివారిని నియమించవలయు ననునంతము ప్రతిపాదించగోరి యొక్క జిల్లాయందు మాత్రము ఇట్టి యారంభము జేయవలయునని ప్రార్థింపగా అందువిషయమై బలాబలములు తులతూగగా మదకు అగ్రాసనాధిపుని అపూర్వాధికారగరిమచే నీతీర్మానము ప్రోషివేయబడినది. నామిత్రులగు గౌ. రావుబహద్దరు మోచర్ల రామచంద్రరావు గారు కృష్ణపదలనుగూర్చి ప్రశ్నింపగా తగిన యుత్తర మివ్వబడలేదు తీర్మానముయొక్క ఫల శ్రుతియును ప్రజాప్రతినిధులయొక్క దౌర్బల్యమును గూచించుచున్నది.

ఉత్తమోద్వేగములను గూర్చిన నివేదనము.

చట్టనిర్మాణసభల వెంపుజేసి వలయుస్వాతంత్ర్యమిచ్చి నచో తక్కిన. మొత్తము విశేషముండనేరవు. మనపనులు మనము చక్కచెట్టుకొనవచ్చును. పందొమ్మండు ప్రజాప్రతినిధులు సమర్పించిన నివేదనము సామ్రాజ్యయుద్ధసభవారు చూచి విచర్చించి స్వతంత్రరాజ్యములలో భారతవర్షము యొక్క స్థితిని గూర్చి యందలి యాశయములను ఆయా ప్రభుత్వములవారు సాధిమానముగా తర్కింపవలయునని తీర్మానించిరి. ఇదియంతయు సంతోషకరము.

దేశచారిత్రము అద్భుతగతిని హాటిపోవుచుండగా ప్రభు నియుక్తులగు ఇంగ్లింగ్ లన్ ప్రభువు మొదలగు వారలు భారతీయులకు ఉన్నతరాజకీయోద్వేగములయందు తగినప్రవేశమును కలుగజేయుటను గూర్చి చేసిన నివేదనము మాత్రము అసందర్భముగా తోచకమానదు. ప్రస్తుతపు స్థితినిబట్టి విమర్శింపకపోయినను యుద్ధమునకుముందు అవస్థలను బట్టి యాలోచించినను ఆ నివేదనము భారతీయులయెడ ఉదారభావములను ప్రబుధపరుచుచుండలేదు. సరియేకా భారతీయోన్నతికి మూల చేర్చకుట నల్పదృష్టిప్రసంగము లెన్నియో కలవు. మి. యన్. సివిల్ సర్వీసు పరీక్షగో నుత్తీర్ణులయినవారి

యన్నతపదవులు దొరకనందున నట్టిపరిక్ష తేకకాలమున నీమహానుభవమునందును జలువవలయునని చిలకలము నుండి ఘోష పెట్టుచుంటిమి. నీమహా పార్లమెంటుసభలో సామాన్యసభ వారుకూడ నీయంతమును తీర్మానించిరి గాని మన భాగ్యము వివిధముగా నుండెను. జాతీయమహాసభ మొదలగు సభలలో దేశీయులందఱు నేకవిధముగ మొఱియిడిరి. ఇప్పుడు ఈనివేదనమువలన సమకాలికపరిక్షలు సమకారక పోవుటయే గాక నీమహానుభవ పరిక్షల నిర్వహణకూడ నవకాశములేర్పించి వేయబడినది. 17 సం॥ రమ్మల వయసున పరిక్షకుడవలెను. అంతకుపూర్వము మూడుసంవత్సరము లచ్చట నివసించి విద్య గలువవలయును. పదునాలుగు సంవత్సరములయైనను నీమహానుభవ పోవుటెట్లు. నీమహానుభవ పరిక్షల విద్యగలవన గాని స్వదేశీయులకు స్వదేశ పరిపాలనమునందు పరిపాటి గురుగదనుట బహు త్యక్తకరముగా నున్నది. అంగ్లమర్యాదల బాగుగ గుర్తెత్తినగాని ప్రభుత్వముయొక్క యాంగ్లతత్వము మారిపోవునట భారతవర్ష పరిపాలనమున నాంగ్లతత్వవిశేష మేమి యుండ వలసినది గలదో మన మాహింపజాలము గాని యిట్టియాశయములకు భంగములేకుండ తగినరీతిని నిబంధనల నేర్పరచి తగిన సావకాశము మనకు గలుగజేయవలయునని కోరి యుండలేదు. మన ప్రభుత్వమువారు త్వరపడి యీ నివేదనమును వెంటనే యాచరణములోనికి దెత్తురను భీతిచే సామాన్యసభ యందును మనరొజుధాని చట్టనిర్మాణసభయందును అట్లు ఆచరణములోనికి దేరదనియును దేశీయులకు ప్రభావతీర్ణులకు నీ నిబంధనలను కాననసభలలో తీర్మానముల మూలమున జరిపించి ఖండించుటకు తగిన సావకాశ మివ్వకుండ ప్రభుత్వమువారెట్టి కార్యాలోచనము నీవిషయమున జేయుట యుచి తమగాదని తీర్మానము లుపసాదించబడినవి. ముం జేమిగా నున్నదో తెలియరాదు.

(౧) బల్లారి సరసవినిోదినీ సభ

రామదాసు నాటకము:— ఈనెల 12-వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలు మొదలు 10 గంటలవరకును ఈ సభ వారు రామదాసు నాటకమును ఏకదీక్షతో విక్టోరియా థియేటరును ప్రదర్శించిరి. నాటకము పండిత పామరజన రంకముగ నుండునట్లు గ ద్య పద్య గీతా (కీర్తన) తృకము గ నుండెను. గ్రాంథిక గ్రామ్య హిందూస్థానీ భాషలు యధేచ్ఛముగ మిశ్రమముగ వాడబడెను. హాస్యరస పోషణార్థము కొన్నిరంగములు ప్రత్యేకముగ వ్రాయబడెను. ఇందు తైత్తిలగులు తులకలు రాములు సుసారులు జేత్యులు దాశీజనము లెక్కకు మిక్కిలిగ రంగమున ప్రదర్శితమయ్యెను. ఇందు రామదాసు - రామదాసు భార్య-పుత్రుడు కలీరు - తానీషా - తానీషా భార్య ఇవి ముఖ్యపాత్రములు. విరందరుడు తమతమ పాత్రములను బాగుగా ప్రదర్శించిరి. రామదాసు పాత్రమును ధరించినవారు భక్తిరస పాశాన్యమును పూర్తిగ ప్రదర్శించినవారు మాత్రము వ్రాయబడినవి. అట్టిలోలు కొంత కనబడినది వ్రాయక తప్పదు. తానీషా కుమార్తె పాటకొరకును గోపన్న వివాహముకొరకును ప్రదర్శించబడిన రంగములను మరికొన్ని నిమిత్తమాత్రములగు రంగములను ప్రాముఖ్యత లేనివనియు వాని వదలుట మౌనకథానందగమనమున రసపోషణమునకును భంగము కలదనియు తోచినది. రామ లక్ష్మణులకు తగిన పాత్ర భాగ ము సగ బడలేదు. కడు స్వల్పముగ నుండెను. ఉద్యానవనమున లేళ్ళలరంగమున రసీకత మితిహించి. దానిని కొంత తగ్గించిన బాగుండునని తోచినది. రామదాసు భార్యను తానీషా అంతఃపురమున చూపుట బోచిత్యముగ కనబడలేదు. అట్లు చూపినపుడు కారాగృహమున కూడ చూపి సభ్యులను కరుణారస నిగుర్తులకు చేసియుండదగును. ప్రారంభయందు యాత్రకుల రాక సమంజసముగ నున్నది గాని నాటకము మొదల పెద్దదియను విషయమును గుర్తించితిమేని దానిని గూడ కొంత సంతకచిత్ర మొనరింప నవకాశము కలదు. మొత్తము మీద నీ నాటకము చాల బాగుగా వ్రాయబడి ప్రశంసనీయుముగ ప్రదర్శించబడినది. నవాయు-నవాయుభార్య-కలీరు-నవాయు-సూర్య-రామదాసు-రామదాసుభార్య-కుమారుడు-చెరసాల-మొదల సాహెబు-నీరు ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రులు. తక్కిన కారందరును చూడ తమతమ పాత్ర భాగములను బాగుగ నేర్పరచిరి. కథానమ్మ జనసంకీర్ణమైనది. సభ్యులందఱు

తేజకవీక్షతో నాటకాంతము వరకును కదలలేదు. నాటిరాత్రి శ్రీధరాచలము రాజాగారు ప్రదర్శనమునకు రాజాలకపోవుటచే కొన్ని బహుమానములను రావుబహద్రుడు గొడుగారి యొద్దకుబంపిరి. గొడుగారు రావివయమును వెల్లడించి, బహుమానముల నాయాపాత్రధారుల కొసంగిరి. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్తము నిరసించుచు కలీరు రామదాసుల గురుజిష్యు భావమును నిదర్శనము చూపి కొంత ముచ్చటించిరి. అతి బాల్య వివాహమును నిసించుట కొకరంగము ప్రదర్శించబడెనని నుడివెరి.

ప్రస్తుత

ఈ సభవారిచే నిన్న ప్రదర్శించబడిన ప్రస్తుత నాటకము బహు జనులచే జూడబడెను. ప్రేక్షకులలో శ్రీ సీతా పురాధిపతు లుండిరి. ఈ నాటకమును తలుచుగా ప్రదర్శించవలసినదని పురజనులు ఈ సభవారిని కోరుచుండుటచే ప్రస్తుత నాటకము చెన్న పురలోని ఆంధ్రుల కెంత అగ్రాదకరముగ నున్నదియు వెల్లడి యగుచున్నది. ఇప్పటికీ ప్రదర్శనమును రెండు పర్యాయములు జూపియున్నారు. ఈ సంవత్సరము నారద పాత్రను ధరించువారిలో ముప్పు జరిగింది. "మూరీ నానక-విరామకేశవ" అను కీర్తన హాస్యనీయులు మీద ప్రారంభించ బడగనే ప్రేక్షకులకు నువ్విష్టమగుటయే గాక మేను పులకాంకుర పూరితమును అగునని చెప్పరచ్చును. కాని నారదుడు ఈ కీర్తనను బాదుటలో ఆకాథంగ మొనర్చినది జెప్పక తప్పదు. తరువాత నారదుడు "తలపరె జరులు పారణకశిపు" అను కీర్తనను బహుదశో హరముగ బాడి మొదట కీర్తనలోటును పూర్తిజేసిరి. తీలావతి వేషమును వేసినరామచంద్ర రావుగారు ఎప్పటియట్లే తమ గాన మాధుర్యముచేతను, కాలోచిత ఆధినయాది ప్రదర్శనము చేతను సభాసభుల ఆనందాంబుధిలోను, యశస్విగరములోను ముంచివేసిరి. రారాధిలోలా-నావాలా రాజితగుణ జాలా యనుపాట సభ్యుల కరతాళధ్వనులకు పాత్ర మయ్యెను. ఈ కీర్తనను వినివచ్చుకు సభయందలి కొలలాంగులకానంద ముప్పట్టించి. పారణకశిపు పాత్రధారులు భూస్వరులచే నక్క-గా ఖేరన మొనర్చిరి. నాటకము మూడుగంటలలో పూర్తి కావలయునని నిశ్చయింపబడుటచే చాలలోటుల భాగములు వదలివేయరని నచ్చినది. ఈ నాటకమునకు మూలవిరాటు ప్రహ్లాదబాలకుడేయని వ్రాయ నవ గరములేదు. ఈ చిన్నిబుతులేనికి వయస్సుగకు మించిన భాగమును పెట్టినను మొట్టమొదటినుండి, చిట్టచివరకును అందరిని సమ్మోహితులనుజేసెను. ఈ నాటకమందలి ప్రధాన స్థానము నితని కొసంగవచ్చునని వ్రాసినను తప్పందము. నిన్నటి నాటకములో ఫి డీలు బాధ యొకటి తప్పి కొంత కాంతికలిగినది. ఈ హాస్యనీయును, తలజాను ఇంకొకవోటికి ముచ్చటకుపాయముండెనవో బాగుగానుండును. పాపము మూడురూపాయలుటిక్కెట్టుకొని ప్రభువంశ్చిలో గూరుచుండురేగాని ఈకలలా హాస్యనీయులుజేరి వారికి సంగీతమును సరిగా వినవలసిన భాగ్యమును పోగొట్టుచున్నవి.

12 వ విశాఖపట్టణ సంఘసంస్కరణసభ.

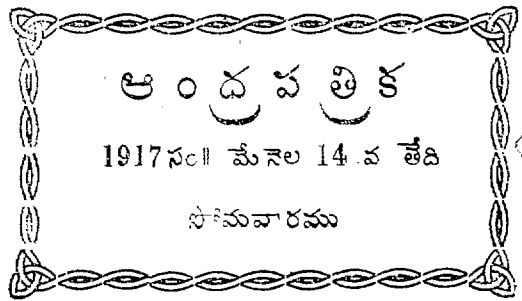
(మాప్రత్యేక విలేఖనునియొద్దనుండి తెలివలన)
భీమునిపట్టణము మే 12-12 వ విశాఖపట్టణ మండల సంఘసంస్కరణసభ ఈయందమును 8 గంటలకు భీముని పట్టణమునందలి ఆప్తప్రవాణు హాలులో సమావేశ మయ్యెను. 50 మంది ప్రతినిధులు సమావేశమైనవారి. 200 నుండి ప్రేక్షకులును వచ్చిరి. గొ॥ వి. వి. రాజు, రావుసాహెబు డి. రామలింగస్వామి (నిజయనగరము తాలూకాబోర్డు ప్రెసి డెంటు), పి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు (రాజాము డిస్ట్రిక్టునున సబు), కె. నరసింహరాజు (తాళ్లవలస) వి. వీరరాజు (నలు మేజిస్ట్రేటు) మున్నగువారు సభ నలంకరించిరి. అహ్మద సంఘాధ్యక్షులు స్వాగతోపన్యాసము నిచ్చినవెనుక (ఈ యుపన్యాస మింతటి ప్రకటితము) ఎ. పి. పాత్రోగారి నధ్యక్షతకు వియమించిరి. గొ॥ పోలవరం జునిం రామగారు, బొట్టిబి, కురుపాం, జయపూరు రాజుగార్లును, చిలక పర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారును మరికొందరును తాము సభకు రాజానుక చింతింపను పంపినవారిని గ్రహ సభలోదయకు బడెను.
అధ్యక్షులకు పాత్రోగారు తమ యుపన్యాసము నాం గ్లబావలో చదివెరి. సాయంత్రమున విషయసభాధానంధుము సమావేశ మయ్యెను.

౧౨ - వ విశాఖపట్టణమండల రాజకీయ సభ.

భీమునిపట్టణమునందు సమావేశమగుట.
(వసమ దినచర్య.)
(మాప్రత్యేక ప్రతినిధి యొద్దనుండి)
భీమునిపట్టణము, మే 13:- విశాఖపట్టణమండల రాజకీయసభ యొక్క 12-వ సమావేశము నేటి ప్రాతఃకాలమునం దిక్కడ నుండెడి. ప్రధాన ప్రారంభమునకు ముందే సభాధ్యక్షి ప్రజలతో కిక్కిరిం చానుముడెను. మండలమందలి వివిధ ప్రాంతములనుండి చాలమంది ప్రతినిధులు, ప్రేక్షకులును వభకు వచ్చిరి యుండిరి. ఆంధ్రులు భూపతిరాజు నేంకట పతిరాజు, (విశాఖపట్టణము), పి. వేంకటపతిరాజు (తాళ్ల వలస) పి. పురుగుబాటాలో (పరంపురము), సి. వి. ఎల్. నరసింహరాజు (విశాఖపట్టణము) గుండలరామచంద్రరావు (నిజయనగరము) రావు బహద్రుడు డి. ఆర్. స్వామి (నిజయనగరము) కానభక్తి సంగారావు (నిజయనగరము) గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు సభావేక నలంకరించి యుండిరి. భీమునిపట్టణపు వాస్తవ్యులు, అధికారులు, చాలమంది కూడ సభ కలకరించిరి. ఇంతవరకును 200 మంది ప్రతి నిధులు తమచేర్చు జనానుబంధించిరి. వీరుగాకను 200 మంది ప్రేక్షకులును సభ కలంకరించిరి. ఆంధ్రమాతకు సంస్తుతిండు యు. సుప్రసిద్ధ గాయకశిష్యాపదేయగు కర్రా పాపయ్యగార్లులవారి కుమారుడు జనార్దనదాసుగారు మధురగీతమును సుశ్రావ్యముగ పాడిన వెనుకకు సభోష్ణముజుమైనది. దాసు గారు గీతగానము చేసినపుడు సభాసభులందఱు మాత్రకొర మాదకముగ లేచి నిలువబడియుండిరి. అప్పుడు సభాధ్యక్షియం దు నిష్క్రమణార్థము ప్రకర్తించియుండెను. సభ్యుల మానసము లం దుదయించి, వెకవేళొని, క్రిందుకను మిమారుతు వమచు లేచుచు నుండిన సత్కీర్తనరంగములకు సభా సభుల ఒకవిలేకదనములందు క్రిందియందెన గభీత మరంత గభీత కొనర్చినవెను.
మాప్రత్యేక ప్రాంతము ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులు చేరు మళ్ల నీతారామస్వామి వంతులుగారు తమ యుపన్యాసము చదివి సభ్యులకు స్వాగత మిచ్చిరి. వంతులుగారికివరకు భీముని పట్టణమునకు ప్రసారకాధికారిగనుండి, పట్టణమునకు మహాపరకాశముచేసిరి. వాద్యము, వక్తకులుగ నున్నారు.
విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులు, రాజన సభ్యులునగు ఆత్మల్ల మూగారాయణరావు వంతులుగారు సభాధ్యక్షత్యము వహించవలసినవని కోరును ఆహ్వాని నేకటపతి రాజుగారు వంతులుగారు చేసిన పనిని వ్రించిరి. భక్త్యుద్ధితో వంతులు గారికివరకు మూడు మంది వంతులను విశాఖపట్టణమునందు కట్టించి యిచ్చిరి. ప్రకృతమువారు చీదల కొక మందియును కట్టించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. ఆంధ్రుల యభివృద్ధికి ప్రత్యేక కార్యనిర్వాహకులు ముంద వలసిన దని కోరుదున్న సభ్యులునందు, మూగారాయణ రావు వంతులుగారు మహార్కాస్ట్రము చేయవలయున్నట్లు రాజు గారు నడిపిరి. చీరుగంటి సోమసుందరము వంతులు (నిజయ నగరము) ఎల్. వి. ఎల్. నరసింహము వంతులు (భీముని పట్టణము) గార్లసాహెబు ఎల్. నీతాపతిరావు వంతులు (పావనీపురము), తా. రాజాబోర్డు అధ్యక్షులు; కలెల రామ దాసు వంతులు (అరకాపల్లి) పూసపాటి భూపాల నేంకట పతి రాజు (తాళ్లవలస) గార్లు మూగారాయణ రావుగారు సభాధ్యక్షత్యమును గాంచవలసినవలెవలవలచిరి. ఆనంతరముమూగారాయణ రావుగారు సభాధ్యక్షత్యము వహించి తమప్రాంధో పన్యాసమును తెలుగునందును ఆంధ్రముందును కూడముడించి, తెలివైన, ఆంధ్రభాషయందే చదివెరి. వారి యుపన్యాసము ను సభాసభులు క్షీణతలతో వినిరి. అప్పుడు తమ యుపన్యాసమునందు వాస్తవప్రతిభాసమము ఖండించి నిన్నులం కరాజనప్రసాద, ప్రభావనైక రెక్కెరుకునగు చిలకపర్తి లక్ష్మీనరసింహకవిగంటి మహానీయులు నిష్పద్యులు కాలసి కచ్చినదని నుడివెనవెను, సభ్యులు తమ యసమృతమును కో వమును, దృఢముగ గ్రహించి యుండిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర విశ్వ విద్యాలయవిషయముల చర్చింపవలెనను సభ్యులు తమ వరమా మోదమును, సంతోషమును కరతాళములనక గర్వతపరిచిరి.
విశాఖపట్టణము, విశయనగరము, రాజాము, పూర్వతీ పురము, అనకాపల్లి, భీమనిపట్టణము, పోడవరము, ఎలవారి చిల్లి, కనికోట ప్రాంతముల ప్రతినిధులతో నిజయనగరాక సంఘము మధ్యస్థము ఆహ్వానము, సభ తిరిగి సాయంకాలము 4 గంటలకు ప్రారంభమగును.

విషయానుక్రమణిక.

హైదరాబాద్ రాష్ట్రాధ్యక్షుని, కాశీ సందర్శనలు	2
విశాఖపట్టణమండలసభ	3,4
ప్రజాపక్షము	5
ప్రభావవ్యాసము	
రాష్ట్ర విశాఖపట్టణ మండలసభ	6
వాస్తవ్యాఖ్యలు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విదేశాంత్రీవాదులు	8-9
ముఖ్యవాస్తవము	10-11
అంగ్లేషులపై వాస్తవము	12-13-14
హిందూదేశపు భావన	15

రాష్ట్ర విశాఖపట్టణమండల సభ

సూర్యనారాయణరావుగారి యుపన్యాసము

హేమంతకాలమునందు భారతజాతీయోద్యమ మహా సభలను గ్రీష్మకాలమునందు రాష్ట్రీయ మండల సభలను సమావేశమగుట యాచారము. కడలూరునందు గత వారమునందు చెన్నపురి రాష్ట్రసభ గూడినది. జూన్ 1-వ తేదీని ఆంధ్ర మహాసభ గూడ నున్నది. ఏప్రిల్ మాసమునందు కృష్ణా గోదావరి మండల సభలు గూడినవి. మెయి నెల యందు విశాఖపట్టణము గంజాము గుంటూరు మండలసభలు గూడుచున్నవి. మెయి 13-వ తేదీని విశాఖపట్టణము మండలసభ భీముని పట్నమునందు గూడినది. ఆహ్వాన సంఘాధిపతి తేకుమళ్ల సీతారామస్వామి పంతులుగారు; సభాధిపతి గా. ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు. సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసము దీర్ఘము గాచున్న నందు భారతీయ రాష్ట్రీయ రాజ్యాంగ సమస్యలను ప్రత్యేకాంధ్రదేశ రాజ్యాంగ సమస్యలను బాగుగా విమర్శింప బడినవి. సూర్యనారాయణరావుగారు దేశరక్షక బలమునందు జేరుటను అప్పు పత్రములను గొనుటను హెచ్చరించిన తరువాతను స్వపరిపాలన సమస్యను గురించి వివరించిరి. “ఏ పేరున బలవిన వస్తుతత్వ మొక్కటియె. స్వరాజ్య మన్న భయపడువారలు స్థానికస్వపరిపాలనమన్న మెత్తురా? రాజ్యాంగపద్ధతులు ప్రజానరంజకముగ మారవలసి వచ్చునపుడు ఉత్తమ మధ్య మాధమ పక్ష మార్గవినక్షతయే గాని మార్పుజననవలదు.” అను వచనములందు సభాధ్యక్షుని స్వరాజ్యసిద్ధాంతాభిమానము వ్యక్తమగుచున్నది. సామ్రాజ్యశాసనసభయందు ప్రజాప్రతినిధులు సమర్పించిన సంస్కరణవిధానము ప్రజాభిప్రాయముగ ఒరిగింతుటధర్మమని సభాధ్యక్షుడు తెలిపి యుండెను. ప్రస్తుతముగల శాసననిర్మాణ సభల కేవిధమైన స్వాతంత్ర్యము లేదనియును ముఖ్యము గ నాధికవిషయములందు స్వాతంత్ర్యము లేదనియును సూర్యనారాయణ రావుగారు తెలియ జేసిరి. దృష్టాంతముగ గతించిన అయిదేళ్ల యందు శాసనసభలయం దుపపాదితమైన 117 ప్రతిపాద ముఖ్యము 106 ప్రతిపాదములు

లుపసంహరింప బడినవని తెలిపి యుండిరి. పౌర సేవ్రాద్యోగములను విమర్శించుట కేర్పాటు చేసిన పంచాయతీసభా తీర్మానములు సకల జనుల కాశాభంగమును గలిగించినవి. అన్ని సభలందును సీతీర్మానమును ఖండించుచు ప్రతిపాదనలు చేయబడినవి. ఈ విషయమును జర్పించుచు “పంచాయతీ సభానివేదనము భారతీయులయెడ ఉదారభావములను గాని విశాల హృదయమును గాని సానుకంపదృష్టిని గాని ప్రబలపరచి యుండలేదు, సరియేకదా భారతీయోన్నతికి మూలచేదక మగు నల్పదృష్టి ప్రసంగము లెన్నియో కలవు. రోగమునకంటె చికిత్స జాడ్యమును పెంచి నదన్నట్లు భోచుచున్నది.” అని సభాధిపతిచేసిన విమర్శనము యుక్తముగ నున్నది. పౌర సేవ్రాద్యోగ శాఖా వ్యయమును తగ్గించవలయు ననియును భారతీయుల కధికముగ నుద్యోగముల నీయవలయు ననియును వారు కోరుచుండగ 50 లక్షల రూప్యము లధికవ్యయము చేయవలయుననియును పదిపనుల నధికముగ భారతీయులకు కాలాంతరమున నీయవచ్చుననియును పంచాయతీసభ నిర్ణయించినది. ఇది విపరీతనిర్ణయ మనుటకు సందియము లేదు. పాలకులు సామ్రాజ్యాధికారమును రాష్ట్రాధికారమును వారు గలిగియున్నను మండలాధికారమును కల్పేరువశమునం దుండినను లోకలు బోధులందును మూర్ఖునిపాలిటి లందును నైనను ప్రజాధికారము నేల వ్యాపింపజేయ దలపెట్టినో తెలియ కున్నది. జిల్లాబోర్డులందు ప్రజాప్రతినిధులుండియును వారికితగిన పలుకుబడిలేనపుడు వారు లేనివారివలెనే పరిగణింపబడవలసి యుండును. చెన్నపురిరాష్ట్రీయమునందు గల 9 తాలూకాబోర్డులందును 19 బోర్డులందు మాత్రమే అనధికారాధ్యక్షులు గలరు. ఒక జిల్లాబోర్డున కైనను నాధికారాధ్యక్షుడు లేడు. ఇది విచిత్రస్థితి, అధికార విభజన పంచాయతీసభ అధికార విభజనమున నామోదించుచు చేసిన నివేదనము నింతవర కాచరణమునందు బెట్టుకుంటు సంతాపకరము. స్థానికపరిపాలనమునందు ప్రజల లుత్సాహమును జూపకుండుటయును సంతాపకర మని సభాధిపతి చేసిన విమర్శనము గమనార్హమై యున్నది. అధికార గౌరవములు లేని పనులకు ప్రజలూశింపరు. ఇదియే ప్రజల పరాజ్ఞుభుత్వమునకు గారణం బని విశద మగుచున్నది. స్థానిక పరిపాలనమునకు మూలాంకురమైన గ్రామముల స్వపరిపాలనమును గురించియును గ్రామ పంచాయతీ సభలనుగుంచియును చర్చించుచు “హెచ్చువ్యాజ్యములు ప్రజల దుర్దశను దీనస్థితిని వెల్లడి చేయుచున్నవి. కాని యైక్యోద్యమము సూచించునవి కావు” అని సూర్యనారాయణరావు తెలిపియుండిరి. ప్రారంభ విద్యావ్యాపనావసరము నున్ఘోషించుచు “జాతీయతత్వ భోధకములగు నుత్తమములగు పాఠశాలములను రచించి బాలురచేతి కందించుట మన ముఖ్యవిధియై యున్నది. వాని నాదరింపనిచో విద్యాధికారులను మూరవలయును. అవకాశమున్నంతవరకైనను విద్యాధికులు ఉపాధ్యాయులు జాతీయతత్వమును ముఖపగూడదని వనవి చేయుచున్నాను” అని సభాధ్యక్షుడుచేసిన హితోపదేశము యుక్తముగ నున్నది. కాని యధికారులు జాతీయనాయక విరచితమైన గ్రంథములను పాఠశాలందు జదివింప సంగీకరింతుట లేదను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. పఠనీయగ్రంథములను నియమించెడి వారి యనుభవము సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారి యనుభవమునకు విరుద్ధముగ నున్నది. సభాధ్యక్షుడు వారి వ్యాసము

నందు ప్రజల యాధిక్యస్థితిని గురించియును భూమి నిస్తును నిర్ణయించుటయందును నీటితీరువను వనూలుచేయుటయందును గల కష్టములనుగురించి యును చర్చించిరి. అనంతరము విశాఖపట్టణము మండలమున కవసరమైన నౌకానిలయము రైలు మార్గములు పరిశ్రమలు నీటి సదుపాయములు వైద్యసహాయము పరపతి సంఘములు మొదలగు విషయములను సభాధిపతి విమర్శించెను. ఆంధ్రోద్యమమునుగూర్చి ప్రసంగించుచు “ఉన్నతాదర్శముల బ్రదర్శించినది. యద్యోగము గావించినది. ఆంధ్రుల సముద్ధరణము ఆంధ్రమహాజన హస్తగతమని జెలియపరచినది. మఱియు నాంధ్రోద్యమము ప్రప్రథమముండియు రాజకీయ స్వాభావికముగలదిగానుండి సాంఘిక శక్తులను బలపరచి సర్వంకషముగ నన్ని తెలుగుల సభివృద్ధి పోవుజెందుటకుగాను ప్రయత్నించుచున్నది.” అని సభాధిపతి గంభీరముగ తెలిపి యుండిరి. ఆంధ్రుల సకలాభీష్టసిద్ధి కేమహాప్రయత్నము మూలబీజమో ఆ ప్రయత్నవర్తనముతో సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు వారే యుపన్యాసమును నీ క్రింది రీతిని నుపసంహరము చేయుట సమంజసముగా నున్నది. “ఆంధ్రమండలముల రూపుగనుచున్న వింతపరిణామము లన్నియు కేంద్రీకృతము లగుచు ప్రత్యేకరాష్ట్రపరిణామమున్నదిని కొలదికాలములో సిద్ధింపజేయునట్లు గనబట్టుచున్నవి. భాషాప్రముక్తరాష్ట్రములు భాషారాజ్యాంగ చిహ్నములు గావలసి యున్నవి. ఆంధ్రుల ప్రత్యేకవ్యక్తి వికాసమునకును వైద్యకశక్తివ్యాప్తవాక్యాప్తి కొఱుకును ఆంధ్రజాతీయ స్వాభావికపరిణామ మహోదయప్రాప్తిని ప్రత్యేకరాష్ట్ర మత్యావశ్యకమని నిస్సంశయముగా జెప్పవచ్చును. ఉద్యోగము లరసి కాదు, పంచనలకు గినిసికాదు, పరులజూచి రోసికాదు, ఇతరులయెడ కనమూసికాదు, ఆంధ్రమండల ప్రత్యేకరాష్ట్రమును గోరుట. అత్యుపగౌరవ సముద్ధరణమునకును నాంధ్రజాతీయ తత్త్వవికాస సంభరణమునకును మాతృదేశత దివ్యనామ సంస్మరణమునకును హేతుభూతముగా భారత ముంధరాదేవి కాధరణముగా నాంధ్రరాష్ట్రము వాంఛితమైనది.” ఆంధ్రదేశమునందు గూడుచున్న సకలసభలకు ప్రయోజనము స్వీయవికాసము. లోకమునందు వికాస మనోన్యత సమాశ్రయము. సాంఘికరాజకీయాధిక వికాసము లనోన్యతాశ్రయములై వధిలుచుండును. సంపూర్ణ వికాసమునకు పరిశ్రమలు వధిల వలయును. సంపదలు హెచ్చవలయును. ప్రజలు స్వాతంత్ర్యమును గలిగి యుండవలయున్నట్లు గ్రామాభివృద్ధి మండలాభివృద్ధి కేంద్రమండలాభివృద్ధి రాష్ట్రాభివృద్ధిని రాష్ట్రాభివృద్ధి భరత వర్షాభివృద్ధిని గారణం బగుచున్నది! ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమువలన స్థానికపరిపాలనము స్వపరిపాలనము నుకరము లగును. మాతృభాషాముఖమున విజ్ఞానము వ్యాపించును. నౌకానిలయ నిర్మాణము రైలుమార్గముల నిర్మాణము సాధ్యములగును. విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణము నకవకాశములు గలుగును. ఆంధ్రమండలములందలి మండల సభాధ్యక్షులు రాష్ట్రీయసభలందును జాతీయసభలందును జూపించిన విషయ విమర్శన మా సభలకు వదలి మండల విషయములను నాంధ్రోద్యమ సమస్యను విమర్శించుటకుబానుకొనవారియుపన్యాసములు పాఠకుల మనఃబుల సత్వంతోత్సాహముతో నా క్షింప గలవు. గా. ఆకెళ్ల సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారి యాంధ్రోద్యమ సమస్యల విమర్శనలకు గలిగి దీర్ఘమైనను స్వతంత్ర వ్యాఖ్యానమును గలిగి యున్నది.

అయిదవ ఆంధ్రముహూసభ.

నెల్లూరుపురమునందు జూను 1,2 తేదీలందు అయిదవ ఆంధ్రముహూసభ గూడనున్నదను విషయ మాంధ్రదేశ సోదరులకు విదితమైయున్నది. సభాధిపత్యమును దేశభక్తులు కొండవేకటప్పయ్యపంతులుగారు నిర్వహించెదరు. సభగూడుటకు ప్రత్యేకముగ పందిలిని వేయుటకేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. గత శనివారమునందు నెల్లూరునందు గూడిన సిరసాంధ్రమునందు చిత్తుతీర్థానము, లేర్పాటు చేయబడినది. సభావ్యవహారము లింతవరకును మూడుదినములందు జరుపబడుచుండినది. ఈయేడు రోజు దినములందు ముగించ వలయును. శనివారమునాడు ప్రచురించిన వల్లూరి సూర్యనాయణరావు పంతులుగారి లేఖయందు సూచించిన సటులు మొదటి దినమునందు సభగూడుట కేనిమిదిగంటల కాలమగును. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసమును నధ్యక్షుని యుపన్యాసమును ముగించుటకు రెండుగంటలు పట్టును. ప్రొద్దున సభముగియు నప్పటి కవరాష్ట్రము గావచ్చును. భోజనానంతరము సభ గూడుటకు మూడుగంటలకు గాని వీలుండదు. ఉపసంఘము నిర్ణయించిన తీర్మానముల నన్నిటిని చర్చించి తీర్మానించుటకు భాత్తుగ నవకాశము గలుగదనుట నిశ్చయము. లోగడి సభలయందును రాష్ట్రీయ సభలయందును చర్చింపబడిన తీర్మానములను చర్చలేకనే సభాధ్యక్షుడు క్రతిపాదించుట యుక్తముగ నుండును. సభయందు మొదటి దినమునందు స్వపరిపాలన తీర్మానమును భాషా ప్రయత్నరాష్ట్ర తీర్మానమును చర్చించి తీర్మానమును క్రతిపాదించుట యుచితముగ నుండును. రెండవ దినమునందు హదయము నందు దేశసంరక్షక బలము మొదలగు క్రొత్త తీర్మానముల నన్నిటిని చర్చించి క్రతిపాదించుట యుక్తముగ నుండును. రెండవదినము సాయంత్రము ఆంధ్రముహూసభయొక్క కార్య ప్రణాళిని చర్చించి నిర్ణయించుట సమంజసముగ నుండును. ఈ పనిని మహాజనసభా సాహిత్యోపసంఘమునకు వరులుట వలన జనాభిప్రాయము ననుసరించి కార్యక్రమమును నిర్ణయించుటకు వీలుగలుగుట లేదు. ఈ విషయమై భేదాభిప్రాయములు గలవని క్రతికాముఖమున ప్రకటితముగు లేఖలు తెలియజేయుచున్నవి. ఆభేదాభిప్రాయములను మహాసభాసమక్షమున జర్పించి నిరూపించుటవలనను రా గల సంవత్సరమునందు వ్యవహార క్రమము భాగుగ జరుపవచ్చును. ఈ విషయమును నిర్ధారణ చేయుటకై సగము దినమునైనను వినియోగ పరచుట యుచితమని తోచుచున్నది. ప్రతినిధులందరును నీ విషయమును భాగుగ యోచించి సభయందు జర్పించుటకు బూనకొనిన సభాపయోగము వర్ధిలగలదు. శనివారమునాడు గూడిన యుపసంఘము వారు చిత్తు తీర్మానములందు జేర్చిన ఈక్రిందివిషయమై యొకతీర్మానము మహాసభ యుపపాదించుట యుక్తమని తోచుచున్నది. అది కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలోని రయితుల యూనియన్లను గూర్చిన పల్లపు ఆయి కట్టును తగ్గించుటకు గురించి యైయున్నది. ఈ విషయము రయితులకు సంబంధించినది గాన ముఖ్యముగ జేర్చబడి యున్నది. ఆహ్వానసంఘము వారు ఈ విషయమును చిత్తు తీర్మానములందు జేర్చుదురని నమ్ముచున్నాము. సభాసమావేశ కాలము సమీపించుచున్నది గాన సాంధ్ర మహాజనులు మేల్కొని సభను జయప్రదముగ జరుపుటకు పాటుపడుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము.

12-వ విశాఖపట్టణ మండలసభయొక్క ఆహ్వాన సంఘమున కధ్యక్షులైన తేకురుళ్ల సీతారామస్వామి పంతులుగారి స్వాగతంపన్యాసమునందలి ముఖ్యాంశములు వేర్వేరక చొటను ప్రకటింపబడినవి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల యభిల ఖాతీయ రాజ్యాంగ సమస్యలను రాష్ట్రీయ రాజ్యాంగ సమస్యలను చర్చించుటకు బూనకొనక స్వాగతము నొసంగుచు మండల సమస్యలను మాత్రము విచర్చించుటకు బూనకొనట యుక్తముగ నున్నది. సామాన్యముగ నాహ్వాన సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసము అతిద్గమ్యమై విమర్శించిన విషయమున విమర్శించుట సంభవించుచుండును. సీతారామ స్వామిపంతులుగారిస్వాగతంపన్యాస మట్టిదోషము నకు పాలుగొన్నందులకు సంతసము గలుగుచున్నది. సీతారామస్వామిగారి యుపన్యాసమునందలి ఈ క్రిందివాక్యము లాంధ్రసోదరులకు గమనార్హములు; “దక్షిణ జిల్లాలలో ప్రస్తుతము బ్రాహ్మణుని, బ్రాహ్మణేతరులని వివక్షణ రాజకీయములందు కూడ పెట్టుకొని వికచత్వము ఆవశ్యముగా కావలసిన పనులకు వ్యాపారము కలుగజేయుచున్నాడు. అది దేశాభివృద్ధియైన సంగతి. మన యదృష్టముకల్గి మనవైపు అట్టి వైషమ్యములు లేకమైనవే. దక్షిణమునకూడ ఆ వివక్షణ త్వరలోనే యంతరించునని నానమ్మకము. మహమ్మదీయులకును హిందువులకును గల వైషమ్యములు పోయి, ఇప్పుడే భావముగ దేశసేవచేయుచున్నారా? ఇప్పుడు పుట్టిన ఈ వైషమ్యము మాత్రము త్వరలోపోయి ఏకభావము దేశమందంతటను వ్యాపించగలదు. ఈ మేళుములేని వర్త మెంతవేపు క్షయింపగలదు?” ఆంధ్రదేశ సోదరులందరును నీ సదుపదేశమును గమనించి జాతి వల భేదమును మరచి సోదరభావముతో మాన్యసేవనజేసి భక్త్యలగుదురని నమ్ముచున్నాము.

మైసూరు - ఖనిజములు

మైసూరు సంస్థానము ఖనిజములకు ప్రసిద్ధిని బడసినది. మైసూరునందుగల ఖనిజములను నిర్ణయించి వృద్ధిచేయుటకై సంస్థానమునందు మంచి ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. 1915-16 సంవత్సరమునందు ఇనుము సున్నము రాయి పలక రాళ్లు పింగాణి మట్టి మార్బిలైటు మొదలగు ఖనిజములు గల ప్రదేశములను పరీక్షించుటకై ప్రయత్నములు చేయబడినవి. 1214 టన్నుల ఇనుము త్రవ్వబడి రకమువారిగ విడిచియబడినది. తక్కువకుండి కొండలందు 5,00,000 టన్నుల మంచి ఇనుము గలదనియును మరియు లక్షల టన్నుల సామాన్యమైన ఇనుము సులభము గలదనియును నిర్ణయింపబడినది. సీసము, నాగము, వెండి, తులినాగము, గ్రాఫైటు మొదలగు ఖనిజములను క్రొత్తవృత్తికై ప్రయత్నములు చేయబడినవి. సున్నపురాతినుండి సిమెంటును జేయుటకై ప్రయత్నములు చేయబడుచున్నవి. గత సంవత్సరమునందు 14 లక్షల టన్నుల బంగారము గవలకుండి ఎత్తబడినది. 3,28,65,450 విలువగల బంగారమునుండి కూ. 18,69,931 రాజ్యాదాయము లభించినది. గతసంవత్సరమునందు రూపాయి 7 లక్షల రూపాయల విలువగల బంగారము తక్కువగా నెత్తబడినది. గతసంవత్సరమునందు 25,121 టన్నుల మాంగనీసు ఎత్తబడినది. మాంగనీసు యొక్క ఉత్పత్తి వృద్ధియందున్నది. మైసూరు సంస్థానము నగదు లోహయంత్రాలయమును స్థాపించుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. గవలకుండు పద్దవములవలన గతసంవత్సరము నందు 20 మంది హతమైనది. మైసూరునందుగల ఖనిజములను గురించి యొకగ్రంథము ప్రచురింపబడినది. మైసూరుసంస్థానము ప్రచురించిన నివేదికను జరిగిన వారలకు సంస్థానాధికారులు ఖనితోత్పత్తిని వృద్ధిచేయుటకై తగిన ప్రయత్నములను జేయుచున్నారని విదితమగుచున్నది. ఆయనను వారి నాజేపించి వారరక్షేపము గలదు.

మైసూరు అశ్వపాలనము.

అశ్వములను పాలించుటకై మైసూరు సంస్థానమునందు కొక యశ్వశాల స్థాపింపబడినది. అదిపును. 109 అడగుల ములు 125 గుట్టలు పట్టుగలవు. వీని పాలనకై గత సంవత్సరమునందు 72,910 వ్యయమైనది. లోగడి సంవత్సరమునందు కంటేను వ్యయము నూ. 20,000 పెంచినది. అశ్వశాలయొక్క విలువ మాత్రము కూ. 27,000 తగ్గినది. ఈస్థితి సంత్రిక్తికరము గాదు. అశ్వశాలని బాగుజేయుటకై మైసూరు నందు చేయబడుచున్న ప్రయత్నములు యుక్తముగ నున్నవి. కాని వ్యయ మత్యధికముగ నున్నది.

మైసూరు లేఖన వస్తువులు.

మైసూరు సంస్థానమునందు గత సంవత్సరమునందు కాని తములు వస్త్రా సామానులకు కూ. 1,69,729 వ్యయము చేయబడినది. ఈవ్యయము లోగడి సంవత్సరమునందు కూ. 1,41,186. వ్యయమునందు కూ. 27,443 పెంచినది. గత సంవత్సరము నందు గృహకళ కానితములు 71,526 లకు కొనబడినవి. ఇందు 50,000 పెంచినది. విదేశకానితములు కూ. 69,028 కొనబడినవి. ఇందు 25,532 మొత్తము తగ్గినది. ఇది కొంతవరకు సంత్రిప్తికరము. స్వదేశ వస్తువుల మొత్తము పెంచుటకును విదేశవస్తువుల మొత్తము తగ్గుటకును కారణము యుద్ధ మనిత్యమయ్యింది. యుద్ధ నిమిత్తమున గాకను స్వదేశ వస్తుప్రాప్త్యాచారముకై అధికముగ స్వదేశ వస్తువులను నుపయోగించుట మైసూరు సంస్థానాధీశులకు భర్యము. గత సంవత్సరము నందు వివిధ కార్యాలకు శాఖలకు కూ. 1,67,747 విలువగల వస్తువులందజేయబడినవి. ఇందు కూ. 27,711 మొత్తము పెంచినది. ఈ మొత్తము పెరుగుటకు కారణము కానితములకరవు క్రొత్త కార్యాలయములను స్థాపించుట యని తెలియుచున్నది. మైసూరు సంస్థానమునందు రాజ్యపాలన నివేదికములు చక్కగ ప్రచురింపబడుచున్నవి. కాని ఈశాఖయందు కొంతవ్యయమును తగ్గించుట యుక్తమని తోచుచున్నది.

రాయిరాజేంద్ర చంద్రశాస్త్రి మహారాజుగారి ఏర్పాటువలన ఈ నెల 6-వ తేదీ ఆదివారమునాడు కలకత్తాలో మహామహోపాధ్యాయ కామగ్యనాథ శాస్త్రి వాగీశ పండితుని యధ్యక్షత క్రింద మొక పండిత సభ జరిగెను. కలకత్తా నగరములో పేరు వడసిన 30 మంది పండితులు సభ నలంకరించిరి. దానపాత్రులగు రాష్ట్రీయ బ్రాహ్మణపండితులకు సాహిత్య మొనర్చుటకు నిధి నేర్పబడ తీర్మానించిరి. తమ కష్టాల యండ్లలో బ్రాహ్మణకన్య జరుగునప్పుడు ఈ నిధికి వారు కొంతధనము నిచ్చుటకు ప్రోత్సాహపడవ తీర్మానించిరి. ఈ వత్సరమున కొక పరిపాలక సంఘ మేర్పబడు బడెను. మహామహోపాధ్యాయ కామగ్యనాథ తర్కవాగీశ పండితుల యధ్యక్షులుగను సలస్పృతకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు రాయి బహద్దరు రాజేంద్రచంద్రశాస్త్రి గారును మరకొందరు మహాధ్యక్షులుగాను, పండిత దక్షిణ భాగ్యంస్కృతిశిల్పలు కావ్యకర్మ గను, పండిత రాజేంద్రనాథ విద్యాభూషణుడు మున్నగు వారు సాహిత్యకావ్యకర్మలగు నియమింపబడిరి.

ఉద్యోగుల సప్లములు :— దొరతనమువారి యుద్యోగులు ప్యటవమున నున్నపుడు సప్లములను గూర్చి 1916 సంవత్సరమున నెలయందు గౌ. కె. రాజయ్యగారు కాన సభయందు దొరతీర్మానము నుపపాదించి యున్నారు. తీర్మానమువై చర్చజరిగినది. చర్చయందు సర్. ఎ. జి. కావ్యగారు వెలువరించిన యభిప్రాయసారము కలెక్టరుమున్నగు నుద్యోగియులు బోర్డువారి 118 సెంటుల ప్లాండింగులవలన గవనింప దగును. ఆయనత్రువు ప్రకారము కలెక్టరు సరపరాలజేయు భాధ్యత గ్రామాధికారియైయున్నది. మైసూరుత్రువు నందలి నూచితమునంతను ఉద్యోగు లితిక్రమించినది దొరతనమువారు నుచితముగ కవకాశములేకున్నది. కాని చర్చయందు విశేషకరింపబడిన ఫిర్యాదుల ననుసరించి కలెక్టరు యున్నగు ప్యటతో ఉద్యోగులు మైసూరుత్రువు గవనింపవలసినదని దొరతనమువారు తిరుగ నాజ్ఞాపించిరి. అత్యంతకష్టమైనగాని ప్యటతో ఉద్యోగులు డిప్యూటీ తహశీల్దార్లు మున్నగు తమచేలిక్రింది యుద్యోగులకు సప్లముల సేననవలసినదని కోర గూడదు.

జర్మను సైనికాధికర్యత నణచి వేయవలెను.

వెల్. గ్రాడ్, మే 11:— హ్యూమానభయొక్క య సాధారణసమావేశమునందు రోటిన్ షెక్ గారిటుల బల్గిరి. మనవిజయ మంత్రముగా పరిణమించిన మనప్రజావిపాల సావిజయ మంత్ర మునైన దగును. జర్మను సైనికాధికర్యత నణచి వేయవచ్చు మనశ్రమయంతయు వృథయగును. ఆయుధసామగ్రులవిరేపముగ ప్రోగుచేయుటయందు మనముకొప్పప్రయత్నములను చేయవలయును.

నిరంకుశాధి కారమును బడ్రోయటకై మైసూరుదేశము స్వచ్ఛాస్త్రి నవలించినది. అక్రామితదేశముల నుండి క్రతువుల తిరిమివేయుటయే దాని ముఖ్యాంశము. ఎంతవ్వము కలిగినను భరణదునకుల జేయవలయు నని నిర్బంధించుట కి “తాత్కాలిక” ప్రభుత్వము వారి కధికారము గలదు. అని నుడిచిరి. అతని ఉపన్యాస మందరిచే నామోదంపబడెను.

విరోధామహాసంగమము

ఆంగ్లభాష మాటలాడువారి యొక్కము - చాల్సరుగారి

స్వప్నము సత్యమగుట.

ఆంగ్లవిమోచన ప్రాశస్త్యము - దెప్పిచ్రుపు.

హిందెనుబట్ట వస్త్ర - బ్రిటిషువారు గొప్ప అవస్థాందనమును ప్రారంభించుట.

(రైటరు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లండు

పైస్వమున కెక్కు వమంది కావలెను.

లండను, మే 11:- నలుబదియైదు సంవత్సరముల ననుసన్నము మించని వివాహమును అనివాహమును నలుబది ఏబదివత్సరముల మధ్యనున్న వారు నిచ్చియుగ చేరుటకు యొక వాడుకగా రెండు సేనాభాగముల సేన్సచెద పని యుద్ధకార్యాలయము వారు ప్రకటించిరి.

పార్లమెంటు-యుద్ధము.

లండను, మే 11:- ఈ దినమున పార్లమెంటు చర్చ రహస్యముగా సమావేశమైనది.

రహస్య సమావేశమున జరిగినచర్చ.

యుద్ధవ్యయమునకు గాను 5000 లక్షలపావుల నొకం గుటకు, గురువారమునాడు ప్రత్యేకసభవాస చేసిన తీర్మానమునుగుర్చి పార్లమెంటువారు ఆలోచించిరి.

మధ్యధరా సముద్రముననున్న సాకాదభాగమునకు సమర్థ లసనేనాశలను నియమించుట అనవరతని తైటుగారు చెప్పిరి.

సాకాదభాగముననున్న యెక్కువ ప్రయత్నములు చేయవలయుననియు సాకాదభాగముల దేశముల లభిస్తున్నగా వలెనయు, సాకాదభాగమున చేరుచున్నవారి దిక్పాక్షులను తగినశ్రద్ధతో చూడవలెననియు, దెల్లారిగు గారు చెప్పిరి.

తొడిపామగ్రుల నింకను జాగ్రత్తగా వాడుకొనవల యనని ప్రజలకు తెలియజేయుట ముఖ్యమని సర్ జైలెంటు గారు చెప్పిరి.

సంవత్సర విమర్శము అవసరమనియు, స్వలాభ మునకు సాకాదభాగములు చేయు విమర్శములు నిందితము లనియు జర్మనుల అంతర్గాములను నిరోధించుటకు మనదేశ సాకలచేయు ధైర్యకార్యము గణనీయమనియు, వానిని యిప్పుడు దేశమునకు బ్రకటించుట యవసరమనియు, అమెరి కనులు మిత్రమండలిని తేరుటవలన యమెరికాభాగము కలుగు వనియు సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెను గారు చెప్పిరి.

ఆహారపదార్థము నిలువ దుగుగనే యున్నదనియు, విరి క్యవసాయమును చేయుట యవసరమనియు లాయెడు డ్లిగారు చెప్పిరి. వీరవాక్యము లామోదంబుడెను.

సాకాదభాగధికార వర్గమును సంస్కరించుట.

లండను, మే 11:- సాకాదభాగధికారవర్గ సంస్కారము పూర్తియైనది యైప్పుపత్రిక చెప్పుచున్నది. సాకాద భాగధికార వర్గమునందలి ప్రభువు ద్వితీయ చతుర్థ ప్రభువులు యుద్ధవిధాన పర్యాలోచనమును మాత్రమే చేయుటకు రెం రుప్పులు చేయబడినది. సాకాదభాగ పరిశీలనాధికారమునకు (కం ట్రోలరు) యిక్కుముందు ప్రత్యేకాధికారములలో చేరవ ప్రభువు డొకడు నియమింపబడును.

క్రాంతినాకాదభాగ పరిశీలనాధికారి.

లండను, మే 11:- సర్ ఎడ్వర్డు డెల్లెనుగారు సాకాదభాగ పరిశీలనాధికారిగా నియమింప బడినది యెట్టి మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

విక్టోరియాక్రానును పొందిన ముగ్గురు శూరులు.

లండను, మే 11:- ఈ క్రింద సూచించిన బడిన వారికి విక్టోరియా క్రాను బహుమాన వినియోగదేశము:-

ఆఫ్ఘెలియా కెన్వెనగు పెర్సెట్రిగారు:- ఇతిధు శత్రుదేశి యుద్ధగౌరవందర మరణించిన సైనిక సభాభాయుడై శత్రువుల సొక యూరినండి పారదోలెను. ఉదయమున గాయము

నొందినను తన పరిజనులను ప్రోత్సహింపజుచు నీ పీరుకు మరణించు వరకు నిజస్థానమును విడువక యుండెను.

2. రెండవ లెఫ్టెనెంటుగు జార్జి కేట్సు:- ఈతడు ప్రేల నున్న బాంబును తన పాదములతోఁ బ్రోక్కి తనవారి ప్రాణ ములఁ గాపాడెను. కాని తన ప్రాణములఁ గోల్పోయెను.

3. క్రీష్ణపుర కావ్య అను నొకవైనికుడు:- ఇతడు ఫిరంగి గుండ్లు హెచ్చుగా పడుచుండిన స్థలముననుండి గాయములు తగిలిన సైనికులను రక్షించెను.

ఆంగ్లదేశ వ్యాపారము.

లండను, మే 11:- 1916-సంవత్సరము, ఏప్రిలు నెల లోని వత్తకముతో, 1917-వ సంవత్సరపు ఏప్రిల్ వ్యాపార మును సరిపోల్చి చూచినయెడల ఎగుమతులలో 10,18,373 పౌనులు తక్కువైన వనియు, దిగుమతులలో 68,69,014 పౌను లు యెక్కువైన వనియు తెలుచున్నది.

శూరులగు హైందవ సైన్యాధికారులకు బహుమతులు.

లండను, మే 13:- బహుమానము లన్నియు నీక్రింది హైందవ సైన్యాధి కారులకే యియ్యబడెనని లండను కేజులు ప్రకటించు చున్నది:-

కర్నూలు ఆర్మెండ్ గెన్నింగు:- ఈతడు చూపిన ధైర్యసాహ సములును, నాయకత్వమును ప్రశంసనీయములు. రెండుసారు లు గాయముల నొందినను, ఈతడు ధైర్యముతోఁ దనవైస్య మును పురికొల్పి, మిగుల కష్టసమయములందుఁగూడ వారు ధైర్యమును నిర్వహించుట ప్రోత్సహా మొనరించెను.

1. లెఫ్టెనెంటు డెల్లె రాబిన్సనుకు క్రాసునిచ్చిరి. ఈతడు శత్రువుల నెదిరించుటకై ప్రయత్నములు చేయుటకు తనవైస్య మును వదిలి తరువార వచ్చి వారలను శత్రువుల నెదుర్కొను టకు గొనిపోయెను. తరువాత నీతడు రెండవపంక్తికిఁ బోయి తన కుడిచక్రమును వైస్యమును గలసి తనవారిని తీసికొని వచ్చెను. ఈ విధముగా నాదినమంతయు నీతడు మార్గదర్శియై ప్రవర్తించెను.

రెండవ లెఫ్టెనెంటు ఎరిక్ డాన్సుకు బహుమానము:- శత్రువులు ఫిరంగిగుండ్ల నధికముగ బరపుచుండ నీతడు మైదాన మునకు తన వైస్యమును గొనిపోవునపుడు చూపిన ధైర్యసాహ సములు ప్రశంసనీయములు. తనవద్దనున్న కొలదివరకు సైని కులతో నీతడు తన స్థానమున నిలిచి శత్రువులతో పోరు నెత్తెను.

కుజేబారు సరాజిత్ గౌరంగు బహుమాను. ఇతడు తన ముసాధారణ సామర్థ్యములను తనవారల పురికొల్పి, ఇరువుర శత్రువుల జంపి, యొక న నేకములగు ధైర్యకార్యములఁ జేసిన వీరుడు. కష్టము నామిదే గ్రేసు, లెఫ్టెనెంటు కెనెతుగాల్ట్సు మొదలగువారల ధైర్యసాహసములు ముందు తెలుపబడును.

ఆంగ్ల దేశ మేమి చేయుచున్నది.

లండను, మే 13:- వార్తా పత్రికా నిధివారు సర్ విలియము రాబర్ట్ సన్ గారికి విందు చేసిరి. ఒక పరామరాజ్య ములోనే 200,000 టన్నులయందు గుండు సామానులు భిర్పు పడినవనియు, రాబర్టును బాగుచేయుటకు 50,000 టన్నుల రాళ్ళుభిర్పు అగుచున్నవనియు, అందుచే వార్తాపత్రికలిట్టి మహత్కార్యములను చేయుటకు యుద్ధమునకుఁ బోవని వార లను ప్రోత్సహా పురుషులె ననియు, అందు మూలమున దేశమున వన్న ప్రజలలో 100-కి 75 గురు పనిచేయుట సంభవించు, నిజమును సుసాధ్య మనియు రాబర్టుసన్ గారు చెప్పియున్నారు.

ప్రాస్తు

ఫీల్డుమార్షలు హేగుగారి ప్రకటనము.

లండను, మే 11:- జనరలు హేగుగారు ఈ మధ్యాహ్న మిట్లు ప్రకటించిరి. జర్మనులు నిన్నటి సాయంకాలము ఏగ్లోరు తూర్పువైపునను సాచెజునదికి పడమటి వైపునను యెదుర్కొనిరి. మా ఫిరంగుల జ్వాలలవలన వారు వెనుకకు తరుమబడిరి. సాచెజునదికి దక్షిణముగ మేము వారిని తరిమి వేసితిమి. ఈ సాచెజు తూర్పున మేము జయప్రదముగా రాత్రి దాడి సలిపితిమి.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, మే 11:- పరాసువారు ఈమధ్యాహ్న మిట్లు ప్రకటించిరి: చివుగోగ్రి రంగమున శత్రువులు చేతిగోళములను ప్రయోగింపగా మేము ఫిరంగులను ప్రేల్చినిలుపుటచేసి ముఖ్య స్థానమును వశపఱచుకొంటిమి. కాలిఫోర్నియాకు ఈ కాన్య మూలను తీవ్రముగ నెదుర్కొనిన శత్రువులను తరిమి తిమి. అక్కడ శత్రువుల కమితనప్రము గల్గినది. సిర్మిహర్మి లైజురంగమున ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచున్నది.

ప్రస్నాయి నగరమును మరల పట్టుకొనుట.

లండను, మే 10:- ప్రస్నాయిని పట్టుకొనుటలో మృతి జేరిన జర్మనులసంఖ్య ఆ రంగమునందలి బ్రిటిషు వైస్యసంఖ్య నంతయు మించిపోయెను.

వైమానికుడు కానరాకుండుట.

లండను, మే 13:- నలువదిరెండు విమానములను ఖండించి, గొప్పకూరుడని పేర్వద్ద కెప్టెను బాల్ అనునతడు ఇగ్నెడు కానబడుటలేదు.

ఆంగ్లేయుల వైమానిక ప్రాముఖ్యత.

లండను, మే 13:- ఏదేశమునకును వైమానిక ప్రా ముఖ్యతలేదనియు, ఆరాసు, సోము యుద్ధములలో యీవిమా నము లెక్కువని చేసినవనియు, ఇంగ్లాండున విమాన నిర్మాణాభివృద్ధికి తోడ్పడెదగు బుద్ధిమంతులు కలరనియు, అందుచే వైమానిక సేన యొకను వృద్ధిజేందు ననియును, దెప్పిచ్రుపు గారు చెప్పియున్నారు.

సాచెజునదివద్ద యుద్ధము

లండను, మే 11:- ఈ సమయ ప్రాతఃకాలమున శత్రు వులు మమ్ము నెదుర్కొని సాచెజునదికి దక్షిణమున యుద్ధము సల్పిననియు, మూడుగంటలు ఘోరయుద్ధ మైన పిమ్మట మేము కొంచెము మేకుకుపోయి, మధ్యాహ్నమున మరల మాస్థానము నాక్రమించితి మనియు, శత్రువులు విశేషనప్రము నొందిననియు గురువారమునాడు వచ్చినమాడువిమానములలో రెంటిని తరిమివేసితి మనియు, మా విమానములు రెండుకాన వచ్చుట లేదనియు సర్ డెగ్లసు హేగుగారి రాత్రి తెలియ జేయుచున్నారు.

జర్మనులు తరుమబడుట.

సర్ డెగ్లసు హేగుగారి విధముగా నీచుధ్యాహ్నము వ్రాయుచున్నారు. నిన్నటి సాయంకాలము ఆగ్నేతూర్పు నను, సాచెజుకు దక్షిణముగను జర్మనులు మమ్ములనెదుర్కొనిరి. ఫిరంగుల సహాయమున వారిని లొరవోలితిమి. కొంతకాలమునకు వారు చేసిన యొకొకయుద్ధమును విఫలము చేసి తిమి. ఇట్టిసుకు తూర్పుగా నొక రాత్రిపూట దాడి వెడలితిమి.

శత్రువుల వ్యయకరమగు ప్రతియుద్ధములు

లండను, మే 10:- చూటరు విశేషకు డిల్లు వ్రాయు చున్నాడు:- ఫిరంగులను, మర తుపాకులను కాల్చి శత్రువుల ననేకమారులు పారదోలితిమి. అందు సాచెజువద్ద జరిగిన యుద్ధము ముఖ్యము. ఇందు జర్మనుల 9 మిగుల నష్టములు కలిగెను.

జీబ్రుడి ముట్టడి

లండను, మే 13:- నిన్నటి దినమున డోవరుదళము జీబ్రుకును ముట్టడించినది. సాకావిమానము వీదళములకు తోడ్పడినవి. పదునైదు విమానయుద్ధములు జరిగినవి పోరాటముల యందు శత్రువులకు 9 యంత్రములు నష్టమైనవి. మా విమాన ములలో రెండు కనుబడుటలేను. వీనిలో నొకటి హాంత్ డగవడ తడ్రోయులు దానిని త్రుడుచేసిరి అని సాకాదభాగధికారులు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్లేయుల ప్రకటనము

లండను, మే 14:—ఆంగ్లేయు లిట్లు ప్రకటించిరి. పెయింటు క్వంటు, తెలెమ్యులు పరిసరములందు కాపు దల పైన్యములకు యుద్ధములు జరిగినవి. కొన్నికొన్ని స్థలముల యందు మాస్థానము ముందుకు వ్యాపింపజేసి కేత్రు పైన్యముల ను నష్ట మొందించితిమి. బ్యులెకోరుయొద్ద నింకను యుద్ధము జరుగుచున్నది. స్కాన్సుండి దక్షిణభాగమున మా పైన్య పంక్తిని ముందునకు జరిపితిమి. గ్రీసులెండుగుట్ట పశ్చిమస్థాపుల యందుండు మాస్థానము నభివృద్ధిపొందించితిమి. కేపు స్కూస తూర్పుభాగమున కేత్రు పైన్యములు మమ్మెరుంప వాటిని వెనుకకు గొట్టితిమి.

కోను వీరభూమి నెరర్పుట.

ఫ్రెంచిపైన్యములు నెర్గుట.

లండను, మే 14:—ఫ్రాన్సువారిట్లు ప్రకటించిరి:—గ్రోను వీరభూమిపై కేత్రువుల యత్నములను మాఫిరంగిదళములు లొంగగొట్టినవి. కేత్రువుల కధికమగు నష్టములు కలిగి కేత్రు పైనికు లనేకులు మావశమైరి.

బ్రిటిషువారు మరల యవస్థాంధనమును

ప్రారంభించుట.

లండను, మే 12:—బుల్లికోర్టునద్దను హిందెను బద్ద వరుసను, ఆ రాసుకాంబే దారులనద్దను, స్కాన్సుండి కుత్త రమునను గల కేత్రు సేవలను మేము నిన్నటిరాత్రియు, నీరుచు యమునను ఎవ్వొంటినియు, వందలకొలది పైనికులను పైదీలుగా పట్టుకొంటి మనియు, ఇప్రిసుకు తూర్పున కొన్ని సారులు దాడి వెడలితి మనియు, మన యభీష్టము లన్నియు నీడేరిన వనియు సర్దగ్గును హేగుగా రీమధ్యాహ్నమున తెలియజేయుచున్నార.

ముఖ్యులగు జయములు

సర్దగ్గును హేగుగా రీరాత్రి యిట్లు తెలియ పరచు చున్నారు:—క్రిందటిరాత్రి జరిగిన యుద్ధమును చూచిన యెడల మన యుద్ధములు జయప్రదము లగుచున్నవనట నిశ్చయము. కేత్రువులు బుల్లికోర్టునద్ద మమ్ము నెవ్వొంటుకు వచ్చిరిగాని, మనఫిరంగుల మూలమున వారు ఎడింపలేక పోయిరి. రాత్రియంతయు పోరునల్లిన తరువాత బుల్లికోర్టులో మనము స్థిరముగా నుండుటకు వీలు కలిగినది. యుద్ధముజరుగు చున్నది. ఆ రాసు కాంబేదారిలోని కేత్రువులకందకములలో 1200 గజములనగతును మేమాత్రమించితిమి. రోవద్దనున్న శృకా నభూమిని, రసాయన కార్యాలయమును దొమ్మిచేసి పట్టుకొంటిమి ఒకటిన్నర మైలువరకును ముందుకుపోతిమి. 700 మంది జర్మనులను, కొన్ని ఫిరంగులును పట్టుకుంటిమి. జర్మనుదిమానముల నేడింటిని పాడుచేసితిమి. ఐదింటినితరిమి వేసితిమి. మన విమానములు నాలుగు కానవచ్చుట లేదు.

యుద్ధ ప్రారంభ వర్తనము

లండను, మే 13:—రూటరు విలేజుకును నిన్నటి దినమున పంపిన వార్తలో నిట్లు చెప్పుచున్నాడు:—ఇరువదిమైళ్ల వైకాల్యముగల రంగమున బ్రిటిషువారు పోరుచుండిరి. అర్థి నోయి గఫు మొదలగు స్థానములలో వారిసేనలు అనేక సారులు కేత్రువులకు తలపడిరి. నిన్న కనుచీకటి పడునప్పడు యుద్ధము ప్రారంభమైతి. ఈ దినమున నుదయముగింతలకు స్కాన్సు ప్రజేశమున కుత్తరమున 377 గుర్రను పైవీలనుగా పట్టుకుంటిమి. ఇంకను అనేక మంది వచ్చుచున్నార. చాలుంది లొంగగోరిరి. కాని, అనేకమందిని జర్మనులు తుపాకులతోకాల్చి చంపిరి. రోవద్ద మనకుగల విజయము సుస్థిరముగానున్న మనకు చాలు. బుల్లికోర్టులో మొదట పట్టుబడిన పైవీలనంఖ్య 180 ఇచ్చట ఆప్రేలియనులు బుల్లికోర్టునకు తూర్పు పడమరభాగములకు సుమకాలమున బాంబుల సహాయమున దారిజేసికొని పోవుచున్నారు.

ఫ్రెంచి వా గొకస్థానము నాక్రమించుట.

లండను, మే 11:—ఫ్రెంచి ప్రకటన మీమధ్యాహ్నము మిట్లు తెలుపుచున్నది. ఇజ్రే, గ్రీసేను ప్రదేశములనద్ద మేమెదిర్చితిమి. కేత్రువుల యవస్థాంధనములు విఫలము చేయబడెను. కాలిస్టోయా వీరభూమికి నీకాన్యములను జరిగినఫోర యుద్ధములో కేత్రువుల కమితనష్టమును గలగించి వారల తరిమి చేసితిమి. కాల్చేహరీబీసువద్ద నొకవిచిత్రమగు ఫిరంగియు ద్రము జరిగినది.

పెద్ద ప్రతి యుద్ధములు.

లండను, మే 12:—ఫ్రెంచివారి ప్రకటన మిట్లు తెలుపుచున్నది:—సర్వే ఎస్టియాన్సునద్ద చాలఫిరంగులు కాల్యబడిన తరువాత కేత్రువు లాపల్లకు రెండువైపులను ముట్టడిచేసిరి. ఈ పల్లకు పడమర నున్న కధికములను 200 మిటగ్లవరకునకేత్రువులు పట్టుకొనిరి. మేము కేత్రువుల విమానముల నైడింటిని కూలజేసితిమి. ఇంక నాలుగింటిని పాడు చేసితిమి

ఫోరమగు ఫిరంగుల యుద్ధము

లండను, మే 12:—ఈమధ్యాహ్నపు ఫ్రెంచివారి ప్రకటనమిట్లు తెలియజేయుచున్నది:—మనఫిరంగిస్థానములు జర్మనుల యుద్ధముల భంగపరచి, వ్యూవిక్ కోర్టునకు యీకాన్యమునున్న ముందుండు సామాను డిపోలను కాల్చి వేసినవి. రాత్రియంతయు ఫిరంగియుద్ధము మ్యాసునడికియెదురు భాగమున మిగుల ఘోరముగా నుండెను. విజాన్వో ఆల్సేసు మొదలగు స్థలములనద్ద, ఫ్రెంచివారు జర్మను పైన్యములలోనికి చొటుచుకొనిపోయిరి.

ఫ్రెంచివారి ఫిరంగులు చేయుపని

లండను, మే 13:—నిన్నటి రాత్రి ఫ్రెంచివారి ప్రకటన మిట్లు తెలుపుచున్నది:—పెంటు క్వంటికు దక్షిణము నను ఎయిను వీరభూమి కుత్తరమునను, ఛాంపేనవద్దను మన ఫిరంగులు చాలా పనిచేయుచున్నవి. బెర్రి అనాక్కు అను స్థలమునద్ద ఫ్రెంచివారు చేసిన దాడితక్కు యెచ్చటను కాల్చులములు పని చేయలేదు. కుక్వారమున ననేక వైమానిక యుద్ధములు జరిగినది. జర్మనుల విమానముల నేడింటిని పాడు చేసితిమి. ఇక నేడింటిని యెందునకును పనికి రాకుండ సెంచుచుతిమి.

ఆంగ్లపరాసు యుద్వోగులను ప్రేరగునకు పంపుట.

ఆమ్స్టర్దాము, మే 13:—ఫ్రెంచి, బ్రిటిషుపైని కున ప్రేరగునకు పంపుట ప్రారంభమైనదని బెర్లిను తంతివార్త తెలుపుచున్నది. వారికి భూటకూళ్లయందు వనతు లేర్పరచెదరు.

జేబ్బిజై ఫిరంగులను గాలుట.

లండను, మే 13:—నిన్నటి యుద్ధమున కొన్నిగంటలవరకు జేబ్బిజై ఫిరంగులు కాల్యబడెను. జేబ్బుజి ముట్టడి విమానములన కలిగినదనియు, అది యాయుధముని గింటలకు ప్రారంభమై గి గంటలవరకు జరుగుచున్నదనియు, ముట్టడి యసాధారణ తీవ్రముతో జరుగుచున్నదనియు ఆఫ్రాంతము నందలి సమాచారములనల తెలియుచున్నది.

అమెరికా

బ్రిటిషు ప్రతినిధులు.

న్యూయార్కునకు వచ్చుట.

న్యూయార్కు, మే 11:—బాల్ఫూరు మున్నగు బ్రిటిషు వారి ప్రతినిధులు న్యూయార్కునకు వచ్చునని కధికోర్కా హము విచిత్రమైనది. ప్రజలు వీధులందు గుంపులు గుంపులుగా చేరి కరతాళధ్వనులు గావించిరి. నగరమందెరమున మేయరు గారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసంగుచు అమెరికా వాకా వ్యాపారమున కభ్యంతరము కలుగకుండ సముద్రమార్గములను కాపాడినందుల కాంగ్లవాకాదళమునుగూర్చి అబ్బురమును కృతజ్ఞతను వెల్లడించిరి. బ్రిటను కెనడా ఇతర అధినివేశనములు మున్నగు దేశముల సేవలను కొనియాడిరి.

స్వాగతమునకు పరకతులైన బాల్ఫూరు గారు స్వల్పముగ ముచ్చటించిరి. ఈ మహోత్సవ ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి కొంచెమైన బ్రిటను దేశీయులు గ్రహింపగలిగిన వారి యుత్సాహ మినుమడింప గలదని బాల్ఫూరు గారు నడిచిరి.

వాల్టిపు ఆఫ్టోలియా హోటెలులో ఆంగ్లపరాసుదేశములనుండిచ్చిన ప్రతినిధుల కొనంపబడిన విందు చిరస్మరణీయము. నేడువీరికి చేయబడినంత వైభవముగ విందు లభింపట్లు గారు నచ్చుకొనెను నెపుడును చేయబడలేదు. ఆంగ్లపరాసు దేశములవారు ప్రపంచమునకు చేసిన మహోపకారమే ఈఆతిథ్యమునకు మూలకారణము అని మేయరుగారు నడిచిరి. పరాసుదేశములవారు మనప్రియమిత్రులు. ఆంగ్లదేశము మన జన్మభూమి పరాసుదేశము మనలనాకర్షించి రమింపజేయును సోదరి అని వెకుక లండనులో అమెరికా రాయవారిగా నుండిన బోటు గారునడిచిరి. మానవస్వాతంత్ర్య సంగతులను గూర్చి ఎల్లదేశములవారు వైకకంఠ్యముగ నుడువవలసిన తుణుమునన్న మైసది. అట్లు స్వేచ్ఛాప్రియులగు వారందరు నేకమై పోరు సలుపనివో మనము ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ నాశనచుగుడుచుని బాల్ఫూరుగారు చెప్పివుండకొత్తాహము విచిత్రమైనది.

సాంఘికవాదులు యూరపునకు పంపువార్త

న్యూయార్కు, మే 13:—హోహను బాలర్నువారు పద్మభ్రష్టులగు వరకును ప్రపంచమునందు ప్రజాపరిపాలనముగల దేశములన్నియు యుద్ధము జేయుననిజన్మసిలోని సాంఘికవాదులకు తెలుపవలెనని కోరుచు, అమెరికను సాంఘికవాదు లొక సమాచారమును ప్రాచుర్యము కోమెను హేగను హేగు బెర్లిలలోని సాంఘిక వాదులకు పంపిరి. రష్యాదేశమునకు వచ్చిన రాయబారులలో నొకరగు రస్సెలుగారు కూడ నిపుత్రమున చేత్రాలుచేసిరి.

యూదల దురవస్థ.

లండను, మే 11:—బాఫా, పాసోవరులనుండి యూదలందరు వెడలగొట్టబడిరి. వారు త్తరముఖులై పారిపోవుచుండిరి మాగ్నమున వారలు దోచుకొనబడుచుండిరి. వీరి గృహముల యందలి యాజ్ఞి వశమొనరించుకొనబడి అవి అగ్నిపాలానర్పబడినవి. ఎదిరినిల్లిన యూదు లురి వీయుబడిరి. వేలకొలది యూదులసహాయులై రోడ్లవెంబడిచుచున్నారు. కొందరు యూదులెచటికో పంపబడిరి. వీరిలో జయనలేము వాస్తవ్యులును యువకులును అగు మాదలు వెక్కొడున్నారు.

విందు

న్యూయార్కు, మే 13:—ఆంగ్ల రాయబారుల గౌరవాధ్యము నిన్నటిదినమున వాణిజ్య సంఘమువారికా విందుచేసిరి. జగద్విఖ్యాతులైన ధనికులగు అమెరికనులు ఏకమై భాల్ఫూరు గారు సంయుక్తరాష్ట్ర మిత్రుడని కలకలధ్వనుల సెనర్పిరి.

ఆంగ్ల భావను మార్క్సనుబట్టి స్వతంత్రాపేక్షకులగు మానవశాఖల నేకతను మొనర్చు బాల్ఫూరు గారి కత్యంతాప్తులగు నభిలాష. జర్మనులకు సముద్రాధిపత్యముచేయవలసిన, వారా యాధిపత్యమున మానవస్వాతంత్ర్యము ననుకూలించవియ్యరు. నాకాబలము స్వాతంత్ర్యముకాకము. ప్రపంచ సామ్రాజ్యమున కాధారమును గనుక ప్రస్తుతమున సముద్రాధిపతులగు వారి కాకాబలము నణగించు నుద్దేశముతో జర్మనులు నాకలను నిర్మించుకొనిన బాల్ఫూరుగారినిరి.

ఇటాలియను ప్రతినిధివర్తము రాక.

న్యూయార్కు, మే 11:—ఇటాలియను ప్రతినిధులు ఇక్కడకు వచ్చిరి.

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రపు రాయబారులు రష్యాకు వచ్చుట.

వాషింగ్టను, మే 11:—మేజరు జనరలు స్కాట్లుఅడ్మిరలు స్టాన్లనుగారు రష్యాకు రాయబారులుగా పోయిరి.

గూఢచారి పరిశీలనా చట్టము

వాషింగ్టను, మే 13:—వాల్టాఫ్రెకా పరిశీలన ముంద వలెనని నిబంధన మొనర్చు శాసన భాగమును తీసివేయుటకు పె నేలుకథ జరిగినది. సభలో దీర్ఘచురు చర్చ జరిగెను. 89 గురు అనుకూలురు 38 గురు ప్రతికూలురు నగుటచే నీ భాగము తీసివేయబడెను.

ప్రాచీనిశ్య సభవారు చాల చర్చ జరిగినప్పటియుద్ధ శాసన సవరణను మరల నిలబెట్టుటకు తీర్మానించి కర్నలు యూ.ఎ.వెబ్బ గారిని ప్రాన్సునకు బోవు వైస్రూధికారిగ నియమించిరి. అనుకూలురు 215 గురు, ప్రతికూలురు 178 మందియు నగుటచే నీ తీర్మాన మామోదింపబడెను.

బాల్ఫూరు

సలోనికా ప్రకటనము

లండను మే 11:—సలోనికానుండి బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి: బుగవారురాత్రి కేత్రువులు డియోరనుకు వైర్పు దిక్కున ఎవ్వొచ్చిరి గోల్డ్మెనుగుట్టలమీద నిమిష కాలము కాలుగిరి. చేతికోళ్లముల వదలి మేము తిరుణమే తిరిగి వారిని తరిమితిమి. గురువాసమునాను రెండవసారి వారెవ్వొచ్చిన మేము నష్టముకలిగించి వెకుకు గొట్టితిమి. వాయువిమానములు 4 సారులు ముట్టకు లొనర్చి బాంబులను వర్షించెను.

జనరలు డ్రాగోమైరాఫ్ గారు.

లండను, మే 11:—క్రీస్టియూడగు గోఫ్ట రాజ్యవ్యవహారమున కుమారుడును, సుద్రస్థ వైస్రూధికారియు యువకుడనగు జనరలు డ్రాగోమైరాఫ్ గారు జనరలు రస్కిగారి స్థానమున నుద్దరణరంగమునకు వచ్చిరి.

శత్రువుల కధిక నష్టములు.

లండను, మే 12:-పరాసువా రిటుల ప్రకటించుచు న్నారు:- మే 12-వ తేదీని శత్రువులు భయంకరముగా నెది ర్చిరి. నిన్నటిదినము ప్రాట్ట డివిజను దుర్గమువద్ద మేము పట్టు కొనిన కంకరములలో గొన్నిటిని నేటిదినమున వారుకొనిరి. కాని వీనికి తూర్పు భాగమున పరాసు వైద్యములు మహా విజయముతో శత్రువుల పనిముట్లను, ముప్పది ఖైదీలను పట్టు కొనెను.

వైద్యములు క్రమక్రమమున విజయ మొందుచు 1924 వ సంఖ్యగల గుట్టును పట్టుకొనిరి. ఇంకనుపారు దాష్టా పోటీని పట్టుకొన ప్రయత్నించుచున్నారు.

బల్గేరియనుల సమరవృత్తాంతము.

మొనాస్టిరునకు పశ్చిమోత్తరమున జరిగిన యుద్ధమును గూర్చి బల్గేరియను లిటుల తెల్పుచున్నారు. డోరానునకు దక్షిణమున విసుగుండతదేశదిక్షతో బ్రిటిషువారు చేసిన యుద్ధము ప్రశంసనీయమనియు, రాత్రి 9-2 గంటలకు వారు నాల్గూరులు శత్రువులమీద బడిరనియు నది తెల్పుచున్నది. అందు లెందు పర్యాయములు బ్రిటిషువారు బల్గేరియనుల స్థల ములలో ప్రవేశించిరిని అది యొప్పుకొనుచున్నది; కాని వారు వెంటనే తిరిమివేయబడిరని పలుకుచున్నది.

యమ్య

రవ్యములు మరల విజృంభించుట.

లండను, మే 10:-వెల్స్ గ్రాడ్ నగరపు "నార్థునడ్" ఏజన్సీ" వారు యిటుల వ్రాసిరి:- మేము నెల ప్రథమ దినన నిశ్చలత్వము గలిగియున్న రవ్యను రజాంగణమున కేతెప్పు ఘోషణము మరల ప్రారంభమయ్యెను. ద్వైసాభాగములో ఖిరంగుల యదావుడి యెక్కువగా నున్నది.

వివ్రాహుల కీక్షించుట.

విభూయనియను వైదిక సంఘమువారు క్రొత్తగా నొక ప్రకటనమును జేసిరి. దానివలన వైద్యమును విడచి నెట్టిన వైది కులు అయిదుగోజులలోగా మరల తమ దళములలో చేరవందు చని వారలను సహచరులు నిర్ణయంతో చూచెదరు.

అజియాలో రువ్యనుల ప్రవేశము.

లండను, మే 12:-రువ్య ఉద్యోగు లంపిన వాయు వాస్తవీయారావు నరస్సునకు దక్షిణభాగమున ప్రాసోపీవద్ద శత్రువు తెదిర్చిరి. ఎట్టింగామున కాశ్మీరభాగమున యూప్రటి గున కీరకై ఫలన, కెల్మర్లామి పర్వతమార్గమునందును గురు వారమునాడు తురుష్కులను కట్టలను గలసియున్న మాను దళము తెదిర్చిరి. కాని వారి యుద్ధ మప్రయోజన మయ్యెను. "రామ పర్వతమార్గమున నెన్నా మెట్టెనిమల మధ్య కొంత భాగమునందుగ వాయునాడు మేముపట్టుకొంటిమి. తరువాత నాచేక స్థలములను బట్టుకొంటిమి కాని రాత్రి సమయమున గూతన తురుష్కుదళములు మమ్మాస్థలములనుండి మా కందక ములవరకుగ పారకొనినవి. మే 9వ తేదీని మాదానవద్ద దయాల నదినివాటి కీక్రీమాగమునపోతిమి. గురువారమునాడు మా సేనలు నాల్గూరు ఒకరేగాలకు మధ్యనుండు దయాలనదీమాగమును బలవంతముగా వాటినినవి.

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలు మద్రాసు.

మద్రాసు నగరమునకు మ్యునిసిపల్ కమిషనరులుగ నెన్నుకొన బడదగిన పౌరు లందరును 28 5-17 తేది సోమవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో మీటింగు జరుపుదురు. అపుడు, ఇంతవరకును బ్రిటీషుగ నుండి యుండి బ్రిటీ డీడ్ యొక్క 22-వ క్లాసు ప్రకారము వారీపదవినుంచినచిహ్నవలసి యుండు వ్యక్తి

జె. సి. మొలొసిగారు ఐ. సి. యన్.

ఎ. ఇ. రెంకాంటర్ గారు

ఇ. యన్. హెన్రీమన్ గారు

మిర్ సుల్తాన్ మొహిద్దీను సాహెబుగారు బార్-అట్-లా

డి. బి. గోవిందదాస్ చతుర్భుజదాస్ గార్ల ధానములందు చేరు బ్రిటీషు ఎన్నుకొనబడుదురు.

జి. నారాయణస్వామి శెట్టి ఆనందరెడ్డి సైక్లటరీ

బళ్ళారి నరసవిహారి సభ 764

ఈ సభవారు 1917-వ సం॥ మే నెల 16-వ తేది

బుధవారము సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు

శ్రీ కృష్ణ-లీల

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శించెదరు.

ధర తప్పటివలెనే.

రావుబహద్దూరు

బి. మాధవరావు,

సి. హెచ్. గాడ్ }
ప్రెసిడెంటు.

జనరల్ మేనేజరు.

వారావరణస్థితి

1917 సం॥ మే 14-వ తేది సోమవారము.

ప్రదేశములు.	14-వ తేది ఉదయము 8 గంటలకు	14-వ తేది ఉదయము 10 గంటలకు	కడచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.	
			అత్యంత ఉష్ణోగ్రత	అత్యంత శీతల ఉష్ణోగ్రత	కడచిన 24 గంటలలో నిశ్చయము	వర్ష పాతము
గోపాలపురము	29.756	89.976.3	...	1.85	1.62	
వాల్తేరు	29.779	92.576.6	...	2.54	1.56	
కాకినాడ	29.787	93.674.7	...	5.58	1.07	
బందరు	29.755	98.379.1	...	3.60	0.94	
గుంటూరు	...	10.1373.0	55	0.91	1.21	
నెల్లూరు	29.763	10.4479.9	...	0.05	0.60	
మద్రాసు	29.779	9.5484.8	...	0.44	0.90	
కడలూరు	29.801	96.579.7	...	0.38	0.94	
నాగపట్టణము	29.816	99.580.9	...	0.40	1.39	
కొలంబొ	29.836	88.675.9	...	7.80	14.89	
తిరువనంతపురము	29.844	88.776.5	...	0.83	7.09	
కొచ్చిక్	29.840	91.777.1	...	3.77	7.66	
కల్లికోట	29.837	89.175.6	...	0.63	6.45	
మంగళూరు	29.842	91.977.2	...	0.05	2.33	
బొంబాయి	29.853	90.380.0	...	0.24	0.06	
హైదరాబాదు	29.756	99.980.3	...	2.17	1.34	
అనంతపురము	...	101.777.1	...	2.07	1.22	
బళ్ళారి	29.790	100.776.2	...	0.67	1.55	
కర్నూలు	29.757	102.082.1	...	0.55	1.17	
కడప	29.773	106.384.6	...	0.46	0.95	
తెంగుళూరు	29.825	92.067.7	...	3.42	2.93	
కొడైకనాలు	22.780	70.452.6	...	3.28	6.90	
ఉదకమండలము	22.998	72.748.0	...	1.94	6.09	
కోయంబత్తూరు	29.813	95.871.5	...	0.73	2.78	
వెలూరు	29.752	103.880.0	...	0.38	2.32	
సేలము	29.810	102.577.1	...	0.61	4.21	
తిరుచనాపల్లి	29.818	99.577.5	...	0.90	3.03	
పునుకోట	29.823	100.277.1	...	0.80	2.30	
మధుర	29.810	100.177.8	...	2.88	3.66	
తిరునల్వేరి	0.84	3.77	

తూర్పు తీరమునందును, బంగాళము, బర్మాలునందును వాయుభారము హెచ్చినది కాని ఇతర ప్రదేశములందు మా ర్పు లేదు. బంగాళాఖాతమునందు విశేష భాగమున వాయు భార మొక విధమున నున్నది. వాయువు పీచు దిక్కులు కివి ధములుగా నున్నవి. తూర్పుతీరమునందును, రాజధానిదక్షిణపు కొనయందును మధ్యమెత్తము తక్కువగా నున్నది. ఇతర ప్రదేశములందు కొంచె మెక్కువగా నున్నది. రాత్రి యుష్ణ మును పగటియుష్ణమును అనేక ప్రదేశములందు సాధారణ స్థితికంటె తక్కువగా నున్నది. కడపయందు నిన్నటి దినము 107 (ఫా) డిగ్రీ లుండెను. కర్ణాటకమునందు వాయువును రా ద్ధృత చాల తక్కువ మైనది తూర్పుతీరమునందు కొద్దిగా మేఘముపట్టినది. గుంటూరునందు ఆరంగుళమువాన వర్షపెను.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

నాటకరణకాశ్రయము.

మద్రాసు కార్పొరేషన్

నోటీసు.

780

1904 వ సంవత్సరం మద్రాసు 3 వ సిటి మునిసిపల్ ఆఫ్ 240 వ సెక్షను ప్రకారం పాప్ హామ్సు బ్రాడ్వే విధికిని అక్కుమేస్త్రి విధికిని మధ్యయుండు అమ్మన్ కోవిల్ విధియును, అమ్మన్ కోవిల్ విధికి ఉత్తరమున నుండు అక్కుమేస్త్రి విధియును ముటికిసిటి కాలువ సంబంధపు పనులు జరుపు నిమిత్తము యీ నెల 16 వ తారీఖునుండి కొంత కాలము మరుత్తరువు పొందువరకు బండ్ల రాకపోకల నుండి మూయబడును.

మునిసిపల్ ఆఫీసు } జె. సి. మొలొసి
స్పెషల్ మక్కు డిపార్టుమెంటు. }
1917 సం॥ మే నెల 12 తేది } ప్రెసిడెంటు.

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయుడు

గారి ప్రోగ్రాము.

				దినములు.
తెనాలి	11-5-17	18-5-17	3	"
ఏలూరు	14-5-17	17-5-17	4	"
రాజమండ్రి	18-5-17	21-5-17	4	"
వెంటపాడు	20-5-17	22-5-17	3	"
తణుకు	21-5-17	26-5-17	3	"
ఆత్రిలి	28-5-17		1	"
ఆకుపీచు	20-5-17	31-5-17	2	"
భీమవరం	2-6-17	3-6-17	2	"
నరసాపురం	5-6-17	7-6-17	3	"

Latest Telegrams.

[Reuter.]

[UNCORRECTED.]

LONDON, May 13.

The British communique says:-Sunday morning we repulsed two counter-attacks upon our positions on the Hindenburg line eastward of Bullecourt. The Australians during the past ten days have gallantly maintained their positions in this sector repelling at least twelve determined counter-attacks. We hold the greater part of Bullecourt.

On Sunday we established ourselves in western houses in Reux. We again progressed on the western slopes of Greenland Hill. We destroyed six German aeroplanes and drove down five out of control. Six of ours are missing.

French communique says there was relative calm on the whole front. We continued destructive cannonading against works and organisations of enemy who replied feely.

The Belgians brought down a German aeroplane at Houthuist.

(INDIAN.)

CALCUTTA, May 13.

The District Magistrate of Dinajpur is engaged in hearing a case in which 5 young Bengalees of respectable families are charged under Section 110 of the Criminal Procedure Code. The accuseds are not inhabitants of Dinajpur but come from Mymensingh, Comilla, Rajshai, Natore and Faridpur districts. The Government pleader in opening the case said that the accused were members of a society the object of which was to overthrow the British Government and initiated all known methods of anarchists namely dacoity, robbery and murder. Before arrest the accused came to Dinajpur, assumed false names, lived in secluded houses, secured employments as private tutors and were secretly engaged in making recruits. The Police officers examined proved the things found on search and the statements made by the accused. The case is proceeding.

Weather Report.

SIMLA, May 13.

The weather is less unsettled in North East India and has almost cleared in north west. Rainfall has been local in Lower Burma, Bengal, Bihar and Orissa and Kashmir. A few falls also occurred in Assam and South west Punjab. The chief amounts are:-Mergui 1 inch, Dibrugarh and Jessore 1 1/2, Jalpaiguri 2, Balasore 1 1/2 and Naya Dúmka 3

FORECAST:-Decrease of rain in Bihar and Orissa.

Mr. S. Kuppuswamy Sastrial M. A., Curator the Government Oriental Manuscript Library, Madras, with his special assistant and two or three pundits will be shortly touring in Malabar and other districts in this presidency to collect information regarding the villages where ancient and Oriental manuscripts could be found so as to acquire them by purchase, transcription or otherwise in order to preserve them in the Government Oriental Manuscript Library at Madras.

ముఖ్య సమాచారములు

:-

కలకత్తాలో నిరువురు దేశరక్షక సైనికులు పనిచూచు నపుడు తమదుస్తులను కారణములేనిదే తొలగించుటచే 48 గంటలు నిర్బంధవాసములో నుంచబడిరి. హిందూదేశములో దేశరక్షక కాసనముక్రింద విధింపబడిన ప్రభువు శిక్షయిదియే.

కడప రామకృష్ణ సమాజమువారి మండల నిధిక్రింద చెన్నపురి కాపురములు రావుసాహెబు కన్నను శ్రేష్ఠిగా కొనిన రు 25 లను సమాజ కార్యదర్శి కృతజ్ఞతతో సంగీకరించుచున్నాడు.

కలకత్తా పోలీసువారు వెదకుచున్న గౌరవకుటుంబ ములకు చేరిన ఇరువురు వంగదేశపు యువకులు గత మంగళ వారమున పండ్లనాగురువద్ద సి. వి. డి. వారివలన పట్టుకొన బడి కలకత్తాలో నున్న దులందాగ్రహమునకు దీసికొని రాబడిరి.

గుంటూరు మండల సంస్కరణ సభకు ఉన్న కలశ్చీ నారాయణ (బాంట్లరు) గారి సగ్రాసనాధిపతిగా సేర్వీకరు టకు చల్లా శేషగిరి రావుగారు పాపపాదంప, వెలగపూడి సుబ్బ రావుగారు రామోదంప, నభ్యులందఱు సంగీకరించిరి. సభ ఈనెల 30-వ తేదీ యదయమున శేషల్లో జరుగును.

హిందూదేశమునకును సింహళమునకును వస్తువులు నిరా టంకముగ బోవుచున్నది. ఈవర్ష సామగ్రిని దీసికొని పోవు పడవకు కొంత మరవతు కావలసివచ్చుటచేనది తాత్కాలికులు ధనహక్కులులకు మధ్య రెండుదినములు తిరుగలేదు. కాని దీనివలన సరుకులు నిలువ చేరలేదు.

గత బుధవారమునాడు కొలంబోలో మహమ్మదు లూలీయనత డొక కొలంబోనివానియొక్క కుక్కపిల్లవాడ నొకరాతిని విసరుటచే నది చనిపోయెను. కుక్కయజమాను డు కేసు జేసెను. తాను గృహము విడిచిన తక్షణమే కుక్క పిల్ల తనకడుగుగ చుచ్చుటచే దుశ్శకునయినది గాన దానిని రాతితో కొట్టితినిని ముద్దాయి చెప్పెను. క్షిరార్ధి కుక్కకీడు రు 50 లని చెప్పుచున్నాడు.

గూడలూరునకు చెన్నపురి రాష్ట్రీయ సభసందర్శమున పలువురు విద్యార్థులుకచ్చి యుండుటచే నాతరుణమున పుర మండలము కీర్తిశేఖరుల గోపాలకృష్ణగోకులగారి స్మరణ చిహ్నము చాయాపటమును నెలకొల్పుటకు సభజరుపబడెను. ఆదేశబాంధవుని జీవితమునుగూర్చి ఆనిలిసెంటు, సి. పి. రా మస్వామయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. సభ్యుల కరతాళధ్వనులు చెలగుచుండ ఆస్పాథ్యాగి పటమును చి సెంటువారు నెల్లడి పడచిరి.

అగ్నిపుల్లలు:— అగ్నిపుల్లల పరిశ్రమ బర్మారాష్ట్రము నందు ఇటీవలనే యుత్తన్ను నైనది. అయినప్పటికిని అనట తయారగుచుండిన సగవ చాల యుత్సాహముగ నున్నది. పుల్ల లపరిశ్రమ కగత్యముగ కర్ర, రసాయినిక పదార్థములు దొర కుట చాల కష్టముగ నున్నది. ఇన్నియొకములున్నన, కాయ శక్తులపరిశ్రమమున వృద్ధినిందించుచుండిరి. అగ్నిపెట్టెల యన్ను కము విరివిగ సాగించునిమిత్తము, ఇదట తయారైనవానిని చెన్నపట్టణము కలకత్తాలకు పంపుచున్నారు.

సింహళ కోకాగారములోని, రు 2 ల నోట్లు 5 లక్షలు వాడుకలోనికి వచ్చినది. 3 లక్షల నోట్లు బ్యాంకువారుకు పుచ్చుకొనిరి. మిగిలిన 2 లక్షలు కచ్చేరీలోనికిజేబడెను. వ్యవ సాయదారులు, పొలకెచ్చుట కవిమించినది యెప్పుకొనిరి. నోటు చాల తక్కువ ధరకాగియుండుట ఒక వైపున అప్పు చేయుటచేను. ఆరు నెలలలో యానోట్లు దీసికొని కొత్త నోట్లు అచ్చుచేయుదురు. రాబోవు సంవత్సరము యాపాయి నోట్లుగూడ రావచ్చునని వదంతిగా నున్నది.

గత గురువారమునాడు కాండేలో, సింహళీసుబాతిశ్రీ ఉక్కుమేనిక యనునామె 5 ఏండ్ల ఈడుగల తన నిష్ఠతలను గోడకునేసికొట్టెను. అందుచే నామెవిడ్డ చచ్చిపోయెననిది. ఈమెపైని కేసుచేయబడెను. ముద్దాయి కప్పడప్పు డొక నిధ మగు మార్చనచ్చును. అట్టిసిద్ధిగో మాత్యసంకల్పము కలుగు చుండును. ఈమె మాన్యలోనందగా యీ సేదమెనర్పనదని

విచారణసంఘమువారు (జ్యూరీ) నిశ్చయించిరి. గవర్నరుగారి యుత్తరవుచున్నవరకు నామెను కయిదులో నుంచుటకు జడ్జి గా రాజ్యపించిరి.

గత బుధవారమునాడు కలకత్తా నగరములో కాక్ హరన్ పీఠిలోనుండిన లాక్కు అనునతడు చూరా వైషమ వద్ద నొకబండిని బాగుగకు కుదిర్చి తనగృహమునకు దీసికొని పోవలసినదని, బండివానితో జెప్పెను. ఇట్లుచేరుట తోడనే బాదుగ విషయములో వారిరువురును వివాదము కలిగెను. లాకుగారు, బండివానిని మాపించి, కత్తితో వానిబండి చక్ర ముల రజ్జును గొట్టెములను కోసి లాంతరులను పగుల గొట్టిరి. అతడు కేసుచేయగా న్యాయాధికారి ముద్దాయికి రు 50 లు జరిమానా విధించెను. ఆసామ్య క్షిరార్ధికి యియ్యబడెను.

మాన్ ఫీరు ఉప్పుకోకారుల నూపరింపెందెంటు అగు బాబు బోత్తిండ్లకుమారరాయి అను నతడు బాలియా యను గ్రామము పరిశ్రేయట కరిగెను. ఇదివర కనేకమారులు దుభ్యాన్నముచే నొక ఆడవిపండి ఆ గ్రామ వాసులను బాధించుచున్నట్లు విసెను. అత డొక భవనము ప్రవేశించిన తోడనే యుత్సాహమున గోలవినబడి బయటకు వచ్చెను. తన తుపాకితో ఆడవిపండిని బెడరించెను. దానిపై తుపాకిని కాల్చుటకు పూర్వమే అది అతనిని పొడుచుటచే, నతడు బోలెట పడిపోయెను. నౌకరులు తుపాకులతో దానిని గొట్టు నుండిరి. అకస్మికముగ తుపాకి పేలుటచే చివరకది బెడరి పారిపోయెను. రాయిగారికి చాల గాయములు తగిలినవి.

ఆగ్రాలో రంగు గాజు వెనసలుపుల్లల పరిశ్రమ ప్రారంభింపబడెను. శాస్త్రపరిశోధన చేయుటగా గాజుగొట్టముల మీద వ్రాయుటకు వీనిని విరివిగా నుపయోగించెదరు. ఇదివ రకివి అప్రియా, జర్మనీలనుండి వచ్చుచుండెను. ఆగ్రాకళా శాల ప్రధానోపాధ్యాయులు ప్రొఫెసర్ నాగుగారు తగు నిద ర్శనములతో శాస్త్రముగ నుండురంగును కనుగొనిరి. సంయు క్తపరగణాల సాంప్రదామిక శాఖావైకృత్యుగారు కొన్ని వెన సత్వ లండనుకు బంపిరి. ఆందుమీద వారు “ఇదివరకు జర్మనీ నుండి వచ్చు వెనసత్వకంటె చాలబాగుగా నున్నది.” అని చెప్పిరి. అందుకు గావలసిన పదార్థములన్నియు ఆగ్రాచుట్టు ప్రక్కలనే లభించెనట.

సబు అస్టిసెంటు సర్జనలు:— ఈ యుద్ధోగములకు విద్యార్థులను తరియింతుచేయ మైసూరు దొరతనమువారి కా వైద్యపాఠశాల నేర్పరతురు. పాఠశాల బెంగుళూరు నగర మున 16 వ తేదీనుండి ప్రారంభింప బడును. జిల్లాకు ఇరు వురు చొ॥ ప్రస్తుతము 16 మంది విద్యార్థు లీపాఠశాలయందు ఉండురు. ఈ పాఠశాలయందు తయారైనవారు మైసూరు సర్దార్డినేటు వైద్యసేనావర్గమున పనిచేయ కలయును. ఆన కాక మున్నయెడల వైద్యులుగా వైద్యము చేయనిచ్చ గలిగిన వారినిగూడ పాఠశాలయందు చేర్చుకొందురు. మైసూరువాస్త వ్యుల నందఱ చేర్చుకొనిన యంతరమున నితర ప్రదేశముల వారుదరఖాస్తు లాలోచింపబడును. విద్యార్థులు నాలుగు సం వత్సరములు చదువ కలయును.

శ్రీ ప్రతినిధి (అమెరిక):— మారిటానీ వాస్తవ్యులు శ్రీసెల్ రానేకిను అను నామెను తమ ప్రతినిధిగా నెన్నుకొ నిరి. ఈమె అచివాహి. ప్రతినిధిసభాసభ్యుల పిలువ నను యమున నీమెపేరు ఉచ్చరింపబడునదికి యిరుప్రక్కల నుండి యితరసభ్యు లందరు కరతాళధ్వను లొంగిరి. సభ్యులలో వెక్కిరిండ్రిమెతో పరిచయముగలిగించుకొనుటకు నిలచియుండి మాంటానా ప్రతినిధియగు ఇవాన్నగా కీమెనామధేయాలను తమ సహకా కారుల కఠింగించి యాయురైగలనాకిని స్నేహ మొనరించిరి. ఈమె నడిమివయసున నుండి పాడగియై తెలివి లేటలుగలదని చూపరకు స్పష్టపడగలదు. కాంగ్రెసుసభకు వెళ్లు టకు పూర్వమున ఈమెకు అన్ని రాష్ట్రముల శ్రీలును కలసి విం దొనర్చుట విం దొనర్చిన శ్రీ లందరును వివిధములగు రాజ కీ యాశయములు కలిగి యున్నవారైనను శ్రీలకు రాజకీయ వ్యవహారములయందు స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి వినంద లేకవై రాంకిసుకన్యను సత్కరించిరి.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయములో వైద్యవిద్యార్థులు నే న్నకుమటుకు నియమింపబడిన సంఘమువారు వారి నిజేదకమును నెల్లడిపూచిరి. ప్రభుత్వము వారికి వ్యయ మధికము గానుండగ

బెంగుళూరులో వైద్యవీరము స్థాపింపవచ్చుననియు, 100 మంది విద్యార్థుల కనుకూలముగ నుండు భవన మొకటి, కళాశాలకు ముఖ్యునియను, ఎం. బి. ఎస్. ఇ. పరీక్షలకు చదువుట కాలు వత్సరములు మితి ఏర్పడ వలెననియు వై పట్టమును బడసిన పిచ్చుట 2 వత్సరములు చదివిన తరువాత, విద్యార్థులు ఎం. డి. ఎం. ఎస్. పరీక్షలకు వెళ్లవచ్చును. వైద్యపట్టమును దాను కొనిన తరువాత డి. పి. హెచ్. అగ్రతన బడసిన వారికి పట్టాగూడ యివ్వబడును. ఈ వీరము నేర్పరచుట సాలునకు రు 23,176 లు వ్యయమగును. కళాశాల భవన నిర్మాణమునకు 2½ లక్షలు మొదలు 3 లక్షలవరకుగను. అని సంఘమువారు నూదించిరి. తద్విషయమై సెనేటు వారు ఈనెల 19 వ తే దీని జరుగుసభలో విచారించురు.

రాయ వెల్లూరులోనున్న ఉత్తరాగ్రాటు మండల మహమ్మదీయ విద్యాసంఘమువారు 15 వ వార్షికోత్సవమును గత గురువారమునాడు లక్ష్మణస్వామి పురమందిరములో కె. ఎస్. రాయి వి. సి. ఎస్ గారి యధ్యక్షతక్రింద జరిపిరి. అనే కులు సభకు విచ్చేసిరి. తత్సంఘ కార్యదర్శులగు అబ్దులు ఖుని సాహెబు బహద్దరు బి. పి; ఎమ్, ఆర్, పి. ఎస్; గారు వార్షిక కార్యనివేదనమును జదిపిరి. సంఘ పోషకులగు ఎఫ్. జె. రిచ్చర్డు ఎమ్,పి; వి.సి.ఎస్; గారువ్రాసిన బాబు నుగూడ చదిపిరి. వెల్లూరులో నూతనముగ స్థాపించిన మహా మృదీయ విద్యాలయమునకుగాను విద్యార్థి నేతనము లెచ్చుటకు నిశ్చయించితిమని రిచ్చర్డుగారు వ్రాసిరి. వాగ్దానముచున్న సాహాయ్యమునకుగాను, అపాఠశాలవారు వారివేర నొక పరక మును నెకండర్, స్కూలు, లీడింగు సర్టిఫికేట్లు పరీక్షలో ప్రథమ తరగతిలో కృతార్థుడయిన విద్యార్థికిచ్చెదరు. అన్య ఖులు సంఘము చేయుచున్నపనిని కొనియాడిరి.

వెనువరులో ఏప్రిల్ 29-వ తేదీనా దుదయము 9-30 గంటలకు 25 వత్సరముల ఈడుగల నానిబాలదేవి అను నొక వంగదేశపు బ్రాహ్మణశ్రీని హైందవ రక్షకకాసనముక్రింద పట్టుకొనిరి. ఆమె ఒక రిక్షెర్ల డిప్యూటి మేజిస్ట్రేటుగారి పుత్రికయనియు వితంతు వనియు తెలియుచున్నది. ఆమెపై నేరారోపణము చేయదగిన దేదియు నామెయొద్ద దొరకలేదు. సంయు క్తపరగణాల సి. వి. డి. సము ఇనస్పెక్టరు జిలేంద్రనాథ్ బెనర్జీగారు ఆమెవస్తువులకన్నిటిని పరిశోధించెను. వెనువరులో వైనికోర్కోగముననున్న యొకనితో నానె 15 దినముల క్రిందట కలకత్తానుండివచ్చెను. ఆతనిభార్య జుమ్మిశిలో నుంచుటచే యువచార మొనర్చుట కీమె నాతడు దీసుకొనివచ్చెను. పోలీసువారి మెకొరకు వెదకుచున్నట్లు లతనికి తెలియదు. న్యాయదినములు కంటోనుమెంటు చెరసాలలో నుంచబడిన తరువాత, ఆమెకు కలకత్తాకు దీసుకొని పోయిరి. ఆమెకు నిర్బంధవాసము విధింపబడు ననుకొనుచున్నారు. అని అమృత బజారుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయము:— కాన్పూరులో దివ్యజ్ఞాన కళాశాల సొకదాని స్వేచ్ఛను నిదివరలో నిశ్చయింప బడియుండెను. ఈకళాశాల నెకండుగ్రేడు కళాశాలయగు టచే అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయమువారి కళాశాలకు తమ విద్యాలయమున చేర్చుకొన వునది. సెకండుగ్రేడు కళాశాల లను బహిరంగమున నిరనియ యత్నమునకిదియే ప్రారంభము. విద్యార్థిబలగమునకు ప్రస్తుత మిటుండు కళాశాలలు చాల కుండుటచే విశ్వ విద్యాలయమువారిచర్య విచారకము, ఈ యంతమును లీడరు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. సెకండుగ్రేడు కళాశాలల విషయమున కన్నకు కమిషనువారు వైరలి సూచనమే యునర్పియుండిరి గాని ప్రభాభిప్రాయము తద్వ్యతిరేకమగుటచే కష్టమప్రభువు గూడ కమిషనువారి సూచనము ననుసరింపవలెయ్యి. ఇంటర్మీడియేటు తరగతివరకు చదువుచెప్పిన నష్టమేమున్నది. కళాశాలలయందలి యేర్పా టులు సంశ్చిత్తికరముగ నుంచవలెను; గాని తదితర విషయ యములతో ప్రసక్తియేమి? సెంట్రలు హిందూకళాశాల వారి, కాయస్తపాఠశాల ఫస్టుగ్రేడు కళాశాలక్రిందనె ప్రారంభముకాలేదు. విద్యా పోకర్తములు చురికొన్ని కావలెనని ప్రజలు నలుమూలలనుండి మొరలినుచుండ అధికారులు ఆన్యం తరముల జెప్పచుందురు. కాన్పూరునకొక కళాశాల యత్యవ శ్యకము. అందుచే దివ్యజ్ఞాన విద్యా సమాజమువారు కళాశా లను నెలకొల్పు పూనుకొనిరి. తాత్కాలికముగ నూతనము నీర్ప యత్నమునకు భంగము కలిగినది.

THE GREAT WAR.

Unity of English-Speaking Races.

Mr. Balfour's Dream Realised.

Lord Derby on Britain's Air Supremacy.

GREAT BRITISH OFFENSIVE RENEWED AGAINST HINDENBURG LINE.

BIKANIR MAHARAJAH ON INDIA'S FUTURE.

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

THE FUTURE OF INDIA.

Maharaja of Bikanir's Views.

Liberal Policy Advocated.

LONDON, May 13. The Maharajah of Bikanir to-day communicates a statement to the 'Times' in which he pays a warm tribute to Mr. Chamberlain's high sense of duty, fair-mindedness, frankness in discussing Indian problems, and courtesy in giving Indian representatives every encouragement to speak for themselves in the War Cabinet and War Conference. He expresses his personal indebtedness to his own friends and colleagues, Sir James Meston and Sir S. P. Sinha, and says that their relations have throughout been most happy and frank. The calm judgment and broad outlook of Sir S. P. Sinha, who has long been known as a true son of India, have greatly contributed to the understanding and sympathy with which the Indian cause was handled in the Imperial Sessions, and Sir James Meston in the discussions has shown insight, broad-mindedness, and the utmost loyalty to the land of his adoption. The Maharaja of Bikanir says that he has been most gratified to find here a greatly quickened interest in Indian problems and growing recognition that they must be solved on lines which would promote the greatest good of the greatest number and which would so far as consistent with the high ideals which Great Britain has taught India, be most in accordance with the sentiments and hopes of educated Indian opinion. The Maharaja of Bikanir endorses the suggestion made by the 'Times' on May 2nd that

An Authoritative Declaration

on British policy in India should be made now, and urges that the advances to be made should be conceived with the breadth and generosity of view that have marked British policy in so many other parts of the world and, which, the history of British colonial expansion has shown, Britain has never had occasion to repent. Sentiment counts for a very great deal in India and the changes should be such as to strike the imagination. The Maharaja of Bikanir continues: "The saying, 'He who gives quickly' applies with singular tenacity to constitutional reforms recently stated by the Viceroy to have been submitted by the Indian Government to Mr. Chamberlain. Excessive caution would be an error almost as great as the acceptance of rash and ill-considered proposals."

Further steps in the internal and political evolution of India would seem not merely a desirable but an essential corollary to

The Momentous Decision

that India with the Dominions should regularly be consulted in peace as in war at Imperial Conferences and Cabinets which, as Lord Curzon has announced, it is proposed to convene annually. The difficulties of the adoption of India's internal affairs to changed conditions are immense, but they are not insoluble and should not deter British and Indian statesmen from marching along the road of ordered development."

The Maharaja of Bikanir again emphasised that Indian princes would rejoice to see India politically progressing on constitutional lines under the British flag, and points out that many States, including his own, are rapidly progressing in the association of the people in the work of the administration and legislation. The interest of States and the Indian Government are identical, and their futures are bound up together. Their mutual advancement would promote the welfare of the whole Empire. "We are all members," he says, "of one great Empire, the most beneficent mankind has seen, under the rule of our Gracious King Emperor. Certain misgivings, the Maharaja of Bikanir continues, once entertained in India regarding the effects of Imperial reorganisation must have been dissipated by the candid reports of the welcome which the Dominion's statesmen have extended to Indian representatives, and by the conclusions unanimously reached by the Imperial Conference, notably the acceptance of the principle of reciprocity of treatment in respect to the positions of Indians in the Dominions."

A New Spirit Towards India

has been shown by the daughter nations as well as by the people of Great Britain. Some differences of view might remain, but they would agree to differ now that India is no longer able to regard herself as the Cinderella of the Empire. She has taken her place at the Council Board, trust has begotten trust, and India must 'give as well as receive.' The Maharaja of Bikanir says he is persuaded that she will cheerfully respond in peace and war to the readjusted demands and sacrifices of Imperial citizenship as readily as she entered upon the great privileges and noble opportunities.

Zeebrugge Heavily Bombarded.

Warships and Airships in Action.

LONDON, May 13.

FLUSHING - Heavy firing and bombing were heard for hours yesterday morning in the direction of Zeebrugge. Reports from the frontier state that warships and aircraft attacked Zeebrugge from three till eight in morning and that the bombardment was unprecedentedly heavy.

Naval Bombardment of Zeebrugge.

LONDON, May 13.

The Admiralty announced that a portion of our Dover forces yesterday morning successfully carried out a very heavy bombardment of Zeebrugge. Naval air service co-operated and there were over fifteen aerial combats in which four enemy machines were destroyed and five driven down out of control. Two of ours are missing, one of which landed in Holland and was interned.

The Reorganised Admiralty.

Sea Lords' New Duties.

LONDON, May 13.

The 'Times' states that the reorganisation of the Admiralty is complete. The First, Second and Fourth Sea Lords will be relieved of departmental work connected with the provision of material and civil administration, and will now devote the whole of their attention to strategy in consultation with the first Lord of the Admiralty. Simultaneously, the office of the Controller of the Navy will be revised and probably filled by an eminent civilian.

New Controller of the Navy.

The 'Daily Mail' states that Sir Eric Geddes has been appointed Controller of the Navy.

Britain's Air Supremacy.

Lord Derby's Tribute to Flying Corps.

Optimism Regarding War Outlook.

LONDON, May 13.

Speaking at Liverpool yesterday, Lord Derby paid a tribute to the bravery of the Royal Flying Corps. He defied anyone to say whether any nation had complete air supremacy, but he would say, without fear of contradiction, that one of the essential keys in the battles of Arras and the Somme, the supremacy in the air, was absolutely ours and without it we could not have done what we did. Lord Derby believed that there were at present better brains working in this country perfecting and improving flying machines than in any other country in the world and everything humanly possible was being done to improve our Air Service.

Referring to the general war outlook, Lord Derby said there was every reason to be optimistic. We could certainly beat the submarine menace if we rationed our resources as required. There was no place in the country for the man who did not do all the work in his power for the country and the war.

What Britain is Doing.

Splendid Work of Non-Combatants.

LONDON, May 13.

General Sir William Robertson was a guest at the dinner of the Newspaper Press Fund last night. Acknowledging the great debt of the Army to the Navy and merchant seamen, Sir William Robertson mentioned that, during the last 5 or 6 weeks, we had expended two hundred thousand tons of munitions in France alone, while we sent across fifty thousand tons of stone weekly for making and mending roads. All the meant a great amount of work, and Sir William Robertson urged the newspapers to realise their great power and responsibility and to encourage that seventyfive per cent of the nation, which was not in the fighting line but whose work was essential to success, to do its utmost so that the whole resources of the nation could be utilised.

A Royal Tour.

LONDON, May 13.

The King and Queen will make a tour of the northern industrial areas next week.

Gallant I. A. Officers.

Awards for Brilliant Leadership.

LONDON, May 13.

The 'London Gazette' announces the following awards, all recipients being in the Indian Army:

Distinguished Service Order.

Bravet-Colonel Orlando Gunning for conspicuous coolness and gallant leadership. He led his battalion under

TELEGRAMS.

heavy enfilade fire and continued to command though twice wounded. By his example he retained cohesion in the regiment and kept up their fighting spirit in most adverse circumstances.

Military Crosses.

Lieut. Dudley Robinson. He left his company to organise an assaulting line and returned and led his men to assault. Later, he went to the second line, got into touch with the regiment on his right, returned and brought on his own men. He set a splendid example throughout the day.

Second Lieut. Eric Dods for conspicuous gallantry and ability in leading his company across the open under heavy fire. He showed great coolness and determination in assault and subsequently consolidated the position with a small party under difficult conditions.

Subadar Sarajit Gurung Bahadur. He took command of a company and inspired the men at a critical time by his fine personal example. He killed two of the enemy. He had previously done fine work.

Captain Humphrey Grace and Lieut. Kenneth Garrett. Their acts will be announced later.

Obituary.

LONDON, May 13.

The deaths are announced of Dr. Henry Barclay Swete, Harold Fielding Hall and Frederick D. Sassoon.

AMERICA.

British Mission in New York.

Enthusiastic Reception

LONDON, May 13.

NEW YORK. - Enormous enthusiasm marked the arrival of Mr. Balfour and other members of the British Mission, the streets being packed with cheering crowds. The Mayor receiving them in the City Hall expressed admiration for, and thanks to, the British Navy for keeping the seas open to American commerce. He also thanked the armies of Britain and Canada and other Colonies.

Mr. Balfour, who was considerably moved, replied briefly. He said if it were possible for those at home to have a glimpse of the scene it would inspire them with fresh enthusiasm.

Unforgettable Scenes.

NEW YORK. Unforgettable scenes marked the great banquet at the Waldorf Astoria Hotel to the British and French Missions. The Mayor declared that nothing in the civic life of the city since the visit of Lafayette equalled the magnitude of the reception of their guests because of what their respective nations had done for human liberty and self-government. Mr. Choate, formerly United States Ambassador in London, referred to "Those dear Allies of ours—Britain, our beloved mother country, and France, our fascinating and hypnotizing sister." Mr. Balfour aroused great enthusiasm when he declared that the crisis had been reached when the whole of civilisation must rise up and voice its appeal for the preservation of human liberty. "Unless all who love liberty unite," he said, "we shall be destroyed piecemeal."

Luncheon to Mr. Balfour.

UPROARIOUS ACCLAMATIONS.

The Dream of the Union of the

English-Speaking Races.

LONDON, May 13.

NEW YORK. The Chamber of Commerce yesterday gave a luncheon in honour of the British Mission. It was made memorable by the fact that American financiers and businessmen of worldwide note cast aside their accustomed restraint and uproariously acclaimed Mr. Balfour as friend of the United States.

Mr. Balfour responding to the toast said that his life dream had been that the English speaking and liberty loving branches of mankind should be drawn closer and all temporary causes of difference seen in their true perspective. He had been and would remain unalterably faithful to the ideal of American friendship. "Shouts of 'No' greeted Mr. Balfour's question:—'Does anyone think that if sea power were transferred to German hands it would be exercised on behalf of human freedom?' Mr. Balfour continued that the German fleet was deliberately brought into existence in the hope of crushing the naval power which German autocracy recognises as one of the great bulwarks of freedom and of the most perfect defences against world domination."

U. S. Mission to Russia.

LONDON, May 13.

WASHINGTON. The Mission to Russia includes Major General Scott, Chief of Staff, and Admiral Glennon.

Troops For France.

Representatives Approve Col. Roosevelt's Plan.

LONDON, May 13

The House of Representatives, after a stormy debate, decided by 215 votes to 178 to restore the Army Bill amendment, which the Senate eliminated, permitting Colonel Roosevelt to lead his Division in France.

The Espionage Bill.

Press Censorship Clause Expunged

LONDON, May 13.

WASHINGTON. The Senate after an acrimonious debate, expunged, by 39 votes to 38, the provisions in the Espionage Bill establishing modified newspaper censorship.

TELEGRAMS.

Socialists' Message to Europe. Hohenzollerns Must Go.

NEW YORK.—A number of prominent Socialists have sent messages to the Socialists of Stockholm, Copenhagen, the Hague, and Bern requesting them to forward to the Socialists in Germany a declaration that the democracy of the world will continue to fight Germany till the Hohenzollerns are overthrown. The signatories include Mr. Russell, who is a member of the United States Mission to Russia.

RUSSIA

Stirring Appeal for United Front.

PETROGRAD.—In the Duma to-day the War Minister, General Guchkoff, in a stirring appeal to Russian patriotism, denounced the preachers of "Peace at any price", and declared that not a moment must be lost to enable the whole country to make a united effort by which the enemy would be beaten. The appeal was received with loud and long cheering from all parties.

German Militarism Must be Overthrown.

PETROGRAD.—At an extraordinary session of the Duma M. Rodicheff said the greater our victory over the enemy, the complete would be the victory of the Democracy. Unless German militarism were overthrown, their work was all futile. Efforts must be directed to the production of armaments.

Russia had adopted liberty in order to overthrow despotism and drive out the enemy from the occupied territories. The Provisional Government had a right to demand every sacrifice. The speech was loudly cheered.

Separate Peace Proposal.

PETROGRAD.—M. Skobeieff, a leading member of the Executive Committee of the Workmen's and Soldiers' Delegates roundly declared at a sitting of the Council that every Russian of the proletariat scornfully repudiated a separate peace and every soldier who consented to such with the Germans injured the general cause of Russian democracy. The Army must be a powerful organization, ready not merely to fight in trenches but to take the offensive.

General Russky's Successor.

General Dragomiroff, the brilliant young General and son of the celebrated strategist, succeeds General Russky in command on the northern front.

TURKEY.

Ill-Treated, Robbed and Hanged.

Reuter learns that all Jews were expelled from Jaffa at Passover and compelled to flee northwards. They were robbed during their flight and their homes looted and destroyed. Those who resisted were hanged. Thousands wandered on roads helpless, starving and ill. Those who were deported to unknown destination included masses of young Jews from Jerusalem.

NORWAY.

Scandinavian Ministers' Conference.

Decides on Continued Neutrality.

STOCKHOLM.—It is stated here that the Conference of Scandinavian Ministers has resolved to continue absolute neutrality and abstain from mediation.

Espionage in Norway.

CHRISTIANIA.—Four associations of captains, mates, stewards, and seamen have passed a resolution urging the Government to exercise more effective control over foreigners who are pouring into Norway as spies and are responsible for the sufferings of seamen.

GERMANY.

Germany's Food Supply.

Effect of American Action.

AMSTERDAM.—In the Reichstag Herr Batocki, Food Controller, said the hopes regarding food supplies from Rumania should not be exaggerated. Nothing was available from their allies, and America was now making all possible difficulties for neutrals. Therefore, Germany was entirely self-dependent.

Germany's War Aims.

Official Explanation Announced.

A semi-official Berlin telegram announces that the Chancellor will speak on Germany's war aims on Tuesday.

LONDON, May 12th.—The "Tyd's" correspondent in Germany says:—It is reported in Parliamentary circles that the Chancellor's reply to the interpellations on the subject of Germany's war aims will be obviated by the issue of a more official explanation.

HOLLAND.

Dutch War Minister Resigns.

THE HAGUE.—M. Bosboom, War Minister, has resigned owing to a resolution passed by the Second Chamber by 44 votes to 26 protesting against the calling up of the Landstorm of the 1908 class.

BRITISH FRONT.

British Offensive renewed.

All Objectives Gained.

LONDON, May 13. F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says:—We attacked very successfully last night and this morning the Hindenburg line in the neighbourhood of Bullecourt and also astride the Arras-Cambrai road and northward of the Scarpe gaining all our objectives. We have taken some hundreds of prisoners. Local fighting resulting in our favour occurred at night eastward of Lempire. We also carried out successful raids eastward of Ypres.

Important Successes.

F. M. Sir Douglas Haig to-night reports:—Further details regarding last night's attacks confirm the success of our operations. Considerable enemy forces were observed yesterday evening massing for counter-attack in the neighbourhood of Bullecourt. They were effectively dealt with by our artillery and their attack did not develop. We attacked later and after fighting which lasted throughout the night established ourselves in Bullecourt village. Fighting continues. An attack made by enemy on our new positions was scattered by our artillery. We captured, astride the Arras-Cambrai road twelve hundred yards of trench including a strong cavalry position. We stormed last night Roex Cemetery and Chemical Works further to the north and continued to advance to-day carrying the enemy's position in this neighbourhood on a front of a mile-and-a-half. We captured seven hundred prisoners and a number of trench mortars and machine guns. We destroyed yesterday seven German aeroplanes and five were driven down out of control. Four of ours are missing.

Enemy's Costly Counter-Attacks.

Reuter's correspondent at headquarters wires:—Our artillery and machine-guns broke up many enemy attacks last night, notably two formidable ones south of the Souchez River in which flame-throwers and large bodies of infantry were employed. The enemy came on with the greatest determination, but finally fell back shrouded by our shrapnel. Altogether the night was very costly for the Germans.

Opening of the Attack Described.

Reuter's correspondent at headquarters in a message of yesterday's date says: The British are active on a front of twenty miles, as from the stonewalling of the past few days there have developed many small attacks by the armies of Generals Allenby and Gough. Fighting began at twilight yesterday and 377 prisoners had been counted at eight this morning north of the Scarpe. Others are coming in and many would have been taken but the Germans bolted and were shot down in large numbers. If our success in the Roex vicinity can be maintained against the inevitable counter-attacks, it will be very important. The first batch of prisoners from Bullecourt numbered one hundred and sixty men. Here the Australians have been bombing their way westward along the Hindenburg line and simultaneously other movements to east and west are surrounding Bullecourt. Our casualties have been low.

Sequel to Freiburg Reprisal.

AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says that the transfer of British and French Officers to Freiburg has begun. They will be housed in hotels.

The Recapture of Fresnoy.

Enemy's Heavy Losses.

LONDON, May 10th.—Correspondent at the front state that the losses suffered by the Germans in taking Fresnoy exceeded the whole number of the British on the field. ("C. and M. Gazette")

LONDON, May 13. The British communicate says:—There were patrol encounters last night northwest of St. Quentin and north east of Levergnier. We advanced our posts at certain points inflicting casualties. Fighting continues at Bullecourt. We advanced our line slightly southward of river Scarpe and improved our position on the western slopes of Greenland Hill, northward of river. We repulsed a counter-attack eastward of Roex cemetery taking prisoners.

FRENCH FRONT.

Heavy Counter-Attacks.

Enemy Regains Trenches.

LONDON, May 13. A French communicate says:—After a violent bombardment in the region of Cerny en Laonnois, enemy attacks on both sides of the village were shattered by our artillery and machine-guns. The enemy gained a footing in two hundred metres of trenches west of the village on this part of the front. We brought down five enemy aeroplanes, and four others were forced down seriously damaged.

Violent Artillery Duel.

This afternoon's French communicate says:—Our batteries carried out a destructive fire against German organisations and blew up a munitions depot north-east of Wuvincourt. On the left of the Meuse the artillery duel was violent all night. French detachments penetrated the German line north of Vezonvaux and at various points in Alsace and took prisoners.

French Artillery Active.

Last night's French communicate said:—Our artillery has been active especially south of St. Quentin, on the plateau north of the Aisne and in Champagne. No in-

stant action took place except a French raid at Berry au Bac. Numerous fights in the air occurred on Friday in which seven German aeroplanes were destroyed and seven others fell badly damaged.

LONDON, May 13. The French communicate says:—Our artillery and rifle fire broke up violent enemy attacks on Craonne plateau, north of Rheims in the region of Maisons De Champagne with very heavy losses. We took prisoners.

RUSSIAN FRONT

Renewed Russian Activity.

LAHORE, May 13. LONDON, May 10th.—The Petrograd "Nord Sud Agency" says:—After the calm of the early days of May, artillery firing was recommenced on the Russian front, especially in the Dvina region.

Punishment of Deserters.

The Lithuanian Soldiers' Committee has issued a manifesto that deserters who do not return within five days will be treated by their fellow-soldiers mercilessly. ("C. and M. Gazette")

Russian Operations in Asia.

Enemy Offensive Arrested.

LONDON, May 13. A wireless Russian official communicate says:—The enemy made a gas attack at Stakovec southward of Lake Niarcz. Three companies of Turks and Kurds attacked on Thursday on both sides of the Euphrates south westward of Erzingan and in the region of the Kelerkami Pass. Their offensive has been arrested.

We captured on Tuesday part of the positions between Senna and Pendgenin in the region of the Garran Pass and later captured several more positions, but Turkish reinforcements during the night time compelled us to fall back on our trenches.

We crossed the Djalah river on May 3rd near Mudan and advanced in the direction of Kifri and our troops on Thursday forced the passage of the Djalah river between Jumur and Onariga.

SALONIKA FRONT.

More Enemy Works Taken.

LONDON, May 13. A French Macedonian communicate says:—On May 12th the enemy opposed violent reactions to our attacks, during which he succeeded in regaining a footing in some of the trenches captured yesterday at Skadilgen, but east of this the French troops brilliantly carried enemy works and took about thirty prisoners.

The Serbians are gaining ground foot by foot and have captured the height No. 1,924 and continue to progress at Doblopolje.

MESOPOTAMIA.

Campaign in Mesopotamia.

Enemy driven to the Hills.

SIMLA, May 13. Since the 5th May, when the last communicate was issued, no important events have occurred in this theatre. Our mobile columns operating in the basins of the Shatt-el-Adhaim and Djalah rivers have pressed the enemy back into the Jebel Hamrin range which runs in north westerly and south-easterly directions, some sixty to eighty miles from Baghdad.

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondent.

[BY WIRE]

SIMLA

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 13. The following telegram, dated the 12th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Germans attacked in immense numbers and after a very heavy bombardment in which both ordinary and gas shells were used, recaptured the village of Fresnoy. Their losses were very severe. The British again attacking regained a portion of the lost ground, but the main part of the village remains in the hands of the Germans. Severe and continuous fighting has taken place in the neighbourhood of Bullecourt, the enemy under cover of a heavy bombardment renewing his attempts to regain the sector in Hindenburg line east of Bullecourt which the British have captured. The British maintain their positions. Severe fighting in the air continues.

The Germans have made repeated attacks on the positions recently won by the French on the Craonne Plateau, north of the Aisne, but the French have beaten off every attack and made further local advances.

Germany is steadily using up her reserves and her position as regards reserves compares unfavourably with the Allies.

Operations have been renewed on the Salonika Front. The British attacked southwest of Lake Dorian on a front of four miles and captured enemy positions to a front of two miles to an average depth of 500 yards. Further to the right the British attack was repulsed. The Serbians and the Russians also captured some trenches in the Monastir region.

A British scouting force cruising between the Dutch and English coasts sighted 11 German destroyers but on the British opening fire, the enemy made off at full speed under cover of dense smoke screen.

TELEGRAMS.

There was a considerable drop in the number of ships sunk by the submarines and mines during the last week, though also a diminution in the number of sailings, 2,374 merchant vessels of all nationalities arrived and 2,498 sailed from the British ports. 24 British vessels over and 22 under 1,600 tons were sunk.

Mr. Lloyd George in the House of Commons gave an encouraging account of the methods adopted to meet the submarine attack and said with judicious economy in the consumption of food and increased productivity of home supplies there need be no alarm as to the starvation of the country.

Lord Curzon in the House of Lords said that the programme of the Minister of Shipping was for the creation of 3,000,000 tons a year, and when the war was over the naval tonnage of Britain would outnumber the naval tonnage of all other nations of the world.

CALCUTTA

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 13.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 19,04,97,500. Details are as under:—

	Rs.	As.	Ps.
Bombay	7,03,37,500	0	0
Bengal	6,01,35,500	0	0
The Punjab	1,50,78,900	0	0
United Provinces	1,49,26,100	0	0
Assam	98,53,100	0	0
Burma	77,09,700	0	0
Minor Administrations	56,00,500	0	0
Central Provinces	33,94,600	0	0
Bihar and Orissa	24,70,700	0	0
Assam	6,01,200	0	0

Applications to the Post Office section of the War Loan received up to the 9th May number 13,283 for the total value of Rs. 80,62,425. Details by circles are as below:—

Bombay—3,886	23,83,375	0	0
Punjab 3,139	16,74,500	0	0
Bengal and Assam—1,616	13,34,050	0	0
The Central Provinces—1,871	10,08,725	0	0
The United Provinces—989	9,10,525	0	0
Bihar and Orissa—509	4,07,300	0	0
Madras—392	3,64,750	0	0
Burma—581	2,18,200	0	0

A Number of Searches.

CALCUTTA, May 12.

The special branch of the C. I. D. carried out this morning a large number of searches in the northern part of the town in connection with the Armenian Street dacoity. Three arrests are reported to have been made on suspicion and a fairly large quantity of alleged incriminating documents seized.

BOMBAY.

The Bombay Provincial Conference.

NASIK, May 13.

The 17th Bombay Provincial Conference commenced its sittings here this afternoon, the Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri presiding. There was a large number of delegates and visitors.

Mr. N. P. Patanker, B. A. L. L. B., Chairman of the Reception Committee welcomed the delegates in a short Marathi speech after which Mr. Sastri was duly proposed to the chair. Mr. Sastri then delivered his presidential address.

Mr. Sastri's Speech.

The President in the course of his address referring to the Imperial War Conference said: "The country rejoices that representatives of India were admitted to the Imperial Conference on terms of perfect equality with those of the Dominions. While by their personal bearing and parting utterances they have sustained the honour of India and are entitled to their gratitude and appreciation, the country has been particularly lucky this time in the gentlemen chosen by the Government to champion its interests. But luck cannot be always counted upon. Other Governments are composed of elected leaders of people and their choice may be held as peoples choice. In the case of India it may happen that persons chosen by the Government may not command public confidence. It would be necessary, therefore, that representative of Indian public should be recommended to the Government by some electorate like the elected members of the Indian Legislative Councils."

Mr. Sastri ridiculed the idea that the Secretary of State could represent the people of India in the Imperial Conference. Dwelling on

The Resolution of the Imperial Conference that India as well as the dominions should have an adequate voice in the determination of foreign policy after the war, the Dominions as autonomous nations and India as an important portion of the Imperial Commonwealth, Mr. Sastri asked whether it meant that India's representatives had consented to an arrangement which even in the future would place India on an inferior level to the Dominions, or did it mean that India might see no change in her internal constitution and she would enjoy, so far as the commonwealth was concerned, equal status with the Self-Governing Dominions. "If the idea is," said Mr. Sastri, "that while India has a vote that will always be cast with Great Britain it is only a device to secure domination of Great Britain and the boasted equality of India with the Dominions is nominal. The independence of Great Britain in Commonwealth Parliament is a greater thing constitutionally than the independence of Great Britain in internal affairs. Are we to get the greater thing while we are still to be denied the smaller? On the contrary

Self-government status Appears to us Almost a "Sine Qua Non"

of India becoming an equal partner in the future commonwealth. In fact, Indian opinion is by no means enthusiastic for an Imperial federation. For obvious reasons it has concentrated on the acquisition of internal autonomy. The people of India believe that so long as their representatives are nothing in the internal affairs they cannot be anything in the external affairs. Whatever constitutional changes may provide and they believe further that when India becomes autonomous she will know how to secure her proper rights in the larger councils of the Empire.

Continuing Mr. Sastri said: India has not been a silent spectator happily removed from the thick of the conflict. She still feels that she has enormous stakes in it and throbs with the most lively interest at every turn and shift in the mighty drama which is in progress in most parts of the world. If no belligerent nation can remain its old self after the war neither can India be held down to her ancient moorings. We in India have likewise

New Dangers Ahead.

We have likewise to refashion our policy. We must likewise claim a share of the great principles of popular freedom and opportunity of unhindered self-expression which are being reconquered at a terrible cost for human civilization. One of our mentors gravely tells us that in the legislatures of the land we have fullest opportunities for expression of opinion. The time is gone when that would have contented us. We want political power. Let there be no mistake about it. We want the right to rule ourselves.

Renewed Sittings.

At the resumed sitting of the 17th Bombay Provincial Conference to-day the Hon'ble Mr. Srinivasa Sastri presiding a number of resolutions were passed.

War and Success.

In one resolution it was stated that the conference rejoiced at the success won by Great Britain and her allies in Mesopotamia and other seats of war and at the entry of the United States in the war on the side of the Allies. It also gave expression of the profound loyalty and unswerving devotion to the Throne. The President was authorised to submit this resolution to His Majesty the King Emperor and the Prime Minister.

Support to the War Loan.

In another resolution the conference accorded its hearty support to the War Loan and requested the authorities to see that no pressure was brought to bear on the people in subscribing to the loan.

Self-Government.

The resolution relating to self-government affirmed the resolution adopted by the Congress at Lucknow last December, outlining the scheme of reforms as a definite step towards self-government for India. Mr. Jayakar, Bar-at-Law, in moving the resolution said that the ultimate ideal of their goal should be self-government under the aegis of the British Government and that a definite step should be taken towards self-government by granting the reforms suggested in the scheme that had been outlined. No one people had the right to rule over another people permanently. Liberty alone could prepare the people for enjoyment of liberty. It was in the interests of England herself that bureaucracy in India should be removed. This was the time when they should ask for self-government because England seemed inclined to do something for India.

Lok. Tilak Supports.

Mr. Tilak in supporting said that freedom was the soul of self-government and they had every right to acquire it. The present was the most favourable opportunity that had offered within the last century. Ideas of liberty were abroad in their own country. Union between all sects and communities had been brought about and if they allowed the opportunity to pass it would be futile to expect that they would ever attain their desired end. They must therefore, keep up their agitation.

Various other speakers spoke in support of the resolution which was carried.

By another resolution the Conference urged that the despatch of the Governor-General-in-Council to the Secretary of State on the subject of reforms after the war be published.

PUNJAB.

"Bulletin" Press Searched.

LAHORE, May 13.

On Thursday afternoon a search was made in the Khosla Brothers Press owned by the proprietors of the "Bulletin". A search warrant issued under section 96, I. P. C., ordered the Police to search the Kanshi Ram Press of Lahore. The crime was shown as having been committed under section 411, I. P. C., in connection with 300 reams of paper bearing water mark "N. W. R." The "Bulletin" gives the following account:—Before the search began and in the midst of it, it was brought to the notice of the Police Officers that the warrant was not meant for the Khosla Brothers Press as it clearly mentioned the name of the Kanshi Ram Press owned and kept by Mr. L. Kanshi Ram and they were told that there was another press under that name owned by another L. Kanshi Ram. It was not mentioned in the warrant where the press was situated. The police officers would not hear the objection and said that the warrant was actually meant for L. Kanshi Ram, Keeper of the Khosla Brothers Press. There was no course open but to submit to the illegal order and the search was allowed to proceed under protest. Every room, godown and almyrah was searched and every paper was scrutinised in light in search of the water mark. Nothing incriminating having been found, the police retired at about 6 P. M. The matter has been placed in the hands of our legal advisers.

MYSORE.

Agricultural Education in Mysore.

Mr. Coleman on More Energetic Steps.

BANGALORE, May 13.

At the Fourth annual prize distribution of the agricultural school at Hebbal yesterday Dr. Leslie Coleman, Director of Agriculture made an interesting speech regarding the agricultural education in this country. He said agricultural education in India was still in the experimental stage and it was to be doubted

whether they had yet produced that type of education which was more suited to the needs of the country. In the course of his speech he said:—In an agricultural state, such as Mysore, we should have in our school at least one hundred students instead of the twenty-eight or thirty which we have at present. All parts of the State are calling for more trained men to extend the work which the Department has begun. We want intelligent and energetic young men to enter the ranks of the Department and I can think of very few kinds of work where intelligence and energy can be utilised to better advantage than here. We require even more urgently men of at least equal energy and intelligence to go out as managers of their own estates or of others and I appeal once again to the many influential land-holders of Mysore to consider carefully whether it would not be wise from the standpoint of their own personal benefit as well as from that of the welfare of the State to have at least one son trained in the Mysore Agricultural School.

Mysore University.

Faculty of Medicine—Committee's Report.

MYSORE, May 13.

The Special Committee appointed by the Senate of the Mysore University to draft a scheme to develop a Medical Faculty in the University have submitted their report, stating that there are ample facilities in Bangalore to create a Faculty of Medicine without much expense to the Government. The only initial outlay necessary to start the Medical Faculty will be the provision of a suitable building for a Medical College to accommodate 100 students. They suggest a course extending to six years for the degree of M. D. and B. S. C. after two years of taking the above degree the candidates will be eligible for M. D. and M. S. The degree of D. P. H. will also be given to those who qualify for it after obtaining a medical degree. The Committee estimate that the annual recurring expenses for the Faculty would be about Rs. 23, 176, and the cost of the Medical College building about 2½ to 3 lakhs. The Senate will discuss the subject at a meeting on the 19th instant.

SOUTH INDIA.

Salvation Army and Criminals.

COCHIN, May 13.

Commissioner and Mrs. Booth Tucker arrived here yesterday from Simla to attend a Conference of the delegates of the Criminal Settlement of the Salvation Army in the Madras Presidency which meets at "Windermere" in connection with the social work among the criminals. At present the Salvation Army is engaged in raising funds to purchase an ambulance motor car for the Red Cross Society at Mesopotamia and its cost will be Rs. 9,000. A great bulk of the money has already been collected. From here the Commissioner and Mrs. Booth Tucker will be going to Simla and thence to Ceylon to open a Salvation Army exhibition there in aid of the motor ambulance car.

Drought in Malabar.

CALCUTTA, May 13.

Reports from various portions of Malabar show that the district is passing through a period of drought, which is retarding the season's early ploughings and sowings. There is some water scarcity in parts of the district, and pasture for cattle is also in defect in parts.

BURMA.

Labour Corps for France.

RANGOON, May 13.

Labour Corps to be recruited for work in France will be composed of half Burmese and northern Ghis will be head quarters at Saganig and a branch at Liddim in Chin hills Corps will be commanded by Major F. C. Owens and Messrs. K. C. Fowler and H. Friedman Hunt will be Assistant Commandants.

UNITED PROVINCES.

Lady Passengers.

How to Protect them on Trains.

ALLAHABAD, May 13.

The "Pioneer" states:—Additional precautions of practical character have been adopted for the protection of lady passengers on the Indian Railways and still further measures are likely to be devised. In December last the Railway Board issued instructions that all first and second class compartments reserved for ladies on night trains should be fitted with efficient means of fastening the doors and windows from inside. On mixed trains all higher class compartments should be placed adjacent to each other and as near as practicable to the guard. It is desired, however, to secure a device for locking the doors of carriages from inside, which will at the same time admit of doors being opened from outside by the guard, and the Railway Board accordingly asked the Loco and Carriage and Wagon Superintendents Committee to consider this matter. It is understood that the discussion, which followed, has led to a number of new designs put forward, one of which is being fitted by the East Indian Railway so as to be tried under actual traffic conditions.

Board of Scientific Advice.

Proposed Reorganisation.

ALLAHABAD, May 13.

The "Pioneer" understands:—Exceptional importance is attached to the meeting of the Board of Scientific Advice to be held at Simla to-morrow. It is now proposed to bring about its reorganisation in order that it may more effectively co-operate in the scheme of scientific and industrial research in the British Empire which is being organised by the Advisory Council of the Privy Council Committee at Home.

Brief Telegram.

It has just been notified that in addition to the listed appointments and in lieu of one of three listed posts of District and Sessions Judges one appointment of Magistrate and Collector, to fill which members of the Indian Civil Service had hitherto been recruited, shall be open to the members of the Provincial Civil Service of the United Provinces.

హిందూదేశపు భౌగోళితి.

—(౧)—
సింహాగారి యభిప్రాయములు.

స్వపరిపాలనము.

ఇంగ్లండునకు తెల్లపంట పూర్వము ౧౮౯౯ ఏప్రిల్ ౧౯వనాటికి సోమవారమున ప్రసంగమును క్రిస్టియను సయన్సు మొనిటరు పత్రిక యారీలిన సంగ్రహముగ ప్రకటించెను. ఆంగ్ల పరిపాలనము మూలము హిందూదేశము సుమారు 150 సంవత్సరముల కాలము ననుభవించినది. తమసంతకమును దెలుపుచు, కృతజ్ఞులు జూపుచు దేశముతో భారతీయులు యధారంభమున నంత సుత్సహమును వెల్లడించిరి. సింహాగారు పంగరాష్ట్రమున ద్వావేల జనరలు వదలి ప్రస్తుత మలంకరించుచున్నాడు. ముగ్ధమంత్రివర్గ సభయందెరియమంత్రి సహాయాగ్ధమై వీరును ఒక నీరుమహారాజు, సర్వేస్సు మెట్టను గాల్చును నియమింపబడిరి. స్వచ్ఛిద్రమువలన వచ్చు రాబడికి భంగము కలిగినను లక్ష్య పెట్టక వీరు వంగ రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహకసభయందు సభ్యత్వము నిటీవల యంగీకరించిరి. వీరిదివరలోనే రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులగుటచే ప్రపదవి మూలము నొసపింపబడిగాని యేవిధమగు లాభము గాని కలుగలేదు. సింహాగారు వైయు ద్యోగమునకు నియమింపబడినది తొరతనము వారు ప్రకటించినపుడు యాయనప్రజల పక్షమునబడి, దొంగతనమువారి పక్ష మవలంబించవలసి వచ్చునని ఆయనను దేశములందరును, నిందించిరి. కాని సింహాగారిట్టి నిందల లక్ష్య పెట్టువారు గారు. ప్రస్తుతసమయమున భారతీయులు గనుబరచుచుండిన ప్రభువిశ్వాసము విదేశీయులకు ఆశ్చర్యకరముగ నుండును. కాని దేశములగు సింహా మున్నగువారి కిందేమియు ఆశ్చర్యకారణము లేదు. భారతీయులకు రాజవిశ్వాసము సహజ సిద్ధము. ఈ విషయము పలుసార్లు భారతీయులు నొక్కొక్కటిని యిచ్చియున్నారు. ఆరాజులు చాల స్వల్పము. భారతీయుల మనోభావములకు వారు ప్రమాణములు గారు. భారతీయుల స్వామి భక్తికి కారణములు సులభగ్రాహ్యములు. దేశమునం రాచకము నడచి ఆంగ్లేయులు హిందూదేశమునకు శాంతిని సహించిరి. అంగుచే నాంగ్లపరిపాలనము ప్రజానుభవమును నడపెను. ఆంగ్లపరిపాలనవలన లాభమేగాని నష్టమేమియు లేదా అను విషయ ముప్రస్తుతము. ఆంగ్ల పరిపాలనము వలన హిందూదేశము వివిధములగు లాభముల నందినది. నిష్పక్షపాత బుద్ధితో హిందూదేశమున ఆంగ్లేయులు న్యాయ మును ప్రోత్సహించిరి. ప్రజల మానభవములు భద్రమొనరింప బడినవి. ఇట్టి లాభములను బొందియుండుటచే కలకాల మాంగ్ల పరిపాలనము వర్ధిలుగాకయని హిందూదేశ ముపేక్షించి యున్నది.

యధానంతరమున హిందూదేశస్థిని గూర్చి కొంత సమువారికి నేమియు నిశ్చయ మొనర్పలేదు. వారు త్వరలో విషయమును నిర్ధారణచేయుట చాల మంచిది. కాలయాపన మొనర్చినకొలది వారొకప్పు నిశ్చితము రాజనీతిజ్ఞుల కనుచితమగు నేమో యని భయ మగుచున్నది.

హిందూదేశము చాలవిషయములందు నాశలపెట్టుకొనియున్నది. సాంఘిక పారిశ్రామిక వ్యవహారముల హైందవులభివృద్ధి కెంచుచున్నాడు. ముస్లిముల స్వపరిపాలనమును ప్రాంతగలము నాశ యొకటి భారతీయుల కున్నది. స్వపరిపాలన మన ఆంగ్ల హైందవదేశసంబంధ విచ్ఛేదనమని మాయభిప్రాయముగాదు. ఈసంబంధములు చాల బలవంతమైనవగుటచే నొకంతట తెగిపోవునదిగావు. తెగుటకు సిద్ధమైనవో భారతీయు లొప్పుకొనక వాటిని పట్టక బలపరచును. మాయొనర్చు సత్తరపుల రద్దు పలు పత్తావ్యయగునది కార మాంగ్లేయులు లంచుకొనవచ్చును. ఇట్టి యధికారమునకు లోబడియుండిన, అధినిదేశన స్వపరిపాలనా మార్గముల ననుసరించి యుండిన, స్వపరిపాలనమున కొంతభాగమును మాకొనగుడు. మా సమర్థతనుబట్టి, స్వాతంత్ర్యములను వృద్ధిచేయును. స్వపరిపాలనమున హిందువులు గొప్ప గొప్ప ప్రమాదముల నొనరింపవచ్చును. అయినను, భారతీయుల నమ్మిండువలన నిట్టిముప్పులు కలిగెనని మీరనుకొనుట కవకాశ మొదవదు. సాహసమొనర్చి హైందవులకు స్వపరిపాలనాధికార మొసంగెడు. తిమ్మాలమున భారతదేశము సంస్కృతికరమై యభివృద్ధి గాంచుటయే గాక, ఇంగ్లండుదేశము నెడ నిప్పటింపై పదియైదవ రాజభక్తితో మెలగును.

హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము నొసగుటవలన ప్రభుత్వమువారి పక్షమున బట్టిచూచినను లాభము లేకపోలేదు. భారతీయులు సుతసచిత్తులైనదిసప్రవర్ధమానులగుచు, తమ్యుతామేలకొనుచుండుట ఆంగ్లదేశమునకే శ్రేయము. అట్టి హిందూదేశము బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు బలహేతువై యుండును. తమయందు నమ్మకముంచవలసినదని హైందవులు కోరుచున్నారు. ఇట్టికోరిక న్యాయయుక్తము—అని చెప్పుచు సింహాగారు తమ మాదనముల కాక్షేపణములగు నాటంకముల గొన్నిటి పరిశీలించిరి.

ఆంగ్లేయులకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము సరుకూరు సరికి చాల కాలము పట్టినది. ఆరితి నే హైందవులుగూడ స్వపరిపాలన విషయమున క్రమక్రమాభివృద్ధి మొదలవలయును. అని కొందరందురు. మీ యనుభవమువలన మేము లాభము నందనక్కరలేదా? ఇంగ్లండు దేశమున యిసుపదారులువేసి సుమారు నూలుసంవత్సరములైన కాలేను. మీరెంతకాల మీ యిసుపదారులు లేక యుండిరో మమ్మందకాలము నేచియుండ నిచ్చితిగా? సహజమునను స్వభావమునను ఆంగ్లేయులు జాగ్రత్త పరులని నా యనుభవమున గాని యీ సుగుణమునకు మితియున్నది. మితిమీరిన కొన్ని సమయములందు ప్రమాద మగుటకూడ కలదని చెప్పుచు సింహాగారు తమ వాక్యములకు ప్రమాణములుగ గప్పించుట వాక్యముల గొన్నిటి హిందువులచిర. అచ్చటచ్చట మెక్కికొక్క హైందవుల కొక్కొక్క చిరుదమును సన్మానము నొసగిన చాలదు. నిజమగు స్వపరిపాలనాధికారముల ప్రజ్ఞను నియమలయును.

ప్రస్తుతము తమకున్న యధికారములను హైందవులు క్రమముగ నుపయోగించిరా? స్వపరిపాలనా పద్ధతుల నలవరచుకొనుటకు హైందవులకు అవకాశములు చాలకల్గున. ఇట్టి స్వల్ప భాగ్యములతో నారు తమకున్న యధికారముల సమర్థతతో క్రమముగ నిర్వహించుకొనిరి స్వల్పముగ కెప్పులగు. మేము సర్వగుణ పరిపూర్ణులమగునరకు స్వపరిపాలనము కొరకు వేచి యుండవలసినవో మేమట్లు వేచియుండవలసిన కాలమునకు మితియుండదు.

అనధికారులగు యూరోపియను కాపురస్తులపద్ధతిని స్వపరిపాలన మిండియానుం డెట్లు పర్యవసించునని పత్రికా ప్రతినిధి ప్రశ్నింప సింహాగారు ఆంగ్లపరిపాలనాపద్ధతికేను వెల్లడించిరి. చాలకాలమువరకు ఆంగ్లేయుల సహాయములేనిది భారతీయులు వాటిజ్ఞాని కృపహారములయందు దభివృద్ధిగాంచలేరరు. సహజముగ సింహాగారికి ఆంగ్లేయులయొడ విశేష గౌరవము గలదు. ఆంగ్లేయుల సుగుణసంపత్తియే వీరికిగల గౌరవమునకు కారణము. ఆంగ్లేయులు హిందూదేశమున మొనర్చిన కార్యముల నొకప్పు నేమితరజాతీయుల సమర్థము గలదికాదు. ఈ యంశమునే వీరు బొంబాయి యందు జరిగిన కాంగ్రెసు సభయందు విశేష పరచి యుండిరి. ఆంగ్లేయులన్న సింహాగారికి ప్రేమ యధికముగాని ఒక్కొక్కప్పుడు వీరొంగ్లేయుల చర్యయు ఖండించుట గూడ కలదు. ఇట్టి ఖండినము విచారభావమున జరుగును. కాని సంతకమున గాదు.

ఏకవర్ణము

వర్తమానమున హైందవసంఘము పడుచున్న బాధలన్నియు మరెవచక్షుణ మూలముననే కలుగుచున్నవి. సంఘము నీయాపదలనుండి కాపాడ యత్నించువా రీనంతభేదము లేట్లు కలిగినదియు విచారింపవలసి యున్నది. అట్లు విచారించినగాని తగు ప్రతిక్రియ చేయ నవకాశములేదు. మరెవభాగము ధర్మకాన్త్రములతోని వర్ణమాత్రముల ననుసరించి యున్నది. కనుక వర్ణముయొక్క భావమును గ్రహించుట ముఖ్యంశమై యున్నది. సర్వప్రపంచకారణమగు వైశ్వానర్యోతి మనయందున్నది. దాని హింద యత్నించుటయే వర్ణశబ్దమున కర్థము.

గాయత్రికంపై ప్రాచీనమును, నేదాంతాత్మనంతయు సంగ్రహించునట్టి భాగ్యభివృద్ధి మంత్ర మింకొకటి గలదు. కాని ప్రస్తుత నియంత్రము విశేషముగ వాడుకలోలేదు. ప్రతివాడును భగవత్సాన్నిధ్యమును బొంద యత్నింపవలయును. ప్రతివాడును సద్భిక్షాంతు నుపేక్షించును. భగవద్విలాసము నభివృద్ధి నొనర్చు భూమకొనవలయును. అనునదివైని విరరింపబడిన మంత్రాధ్యమైయున్నది. ఇదియే వేదాంతమతముయొక్క ముఖ్య సూత్రమైన వర్ణశబ్దమును వ్యక్తకరించుచున్నది. భగవత్సకంపుమునుదెలిసికొని దాని మానవు డాచరణమునకు గొనిరావలెను. అధికారమును సంపాదించి దానిని ప్రపంచకాభివృద్ధి నిమిత్త

ము వినియోగింపవలయును. ఇట్టి జీవితమునకు వర్ణమని పేరు. ఇదియే యోగదీక్ష. యోగదీక్షాయుతుడు మాత్రమే బ్రాహ్మణుడు. జన్మమాత్రమున బ్రాహ్మణ్యము సిద్ధింపదు. వైదికును బూనిన బ్రాహ్మణ్యమును గూడ బ్రాహ్మణుడు కాగలడు. జన్మమాత్ర బ్రాహ్మణులని నిజమగు బ్రాహ్మణులని నేదములు ప్రజల రెండు తెగలకంద విభజించుచున్నవి. కనుక ప్రప్రథమమున నొకపేర్వర్ణముండెనని విదిత మగుచున్నది. కృతయుగమున నొకపేర్వర్ణముండెనని విదిత మగుచున్నది. కృతయుగమున నొకపేర్వర్ణము గలదని మన గ్రంథములవలన దెలియుచున్నది. అందరి యాధ్యాత్మిక జీవన మొక్కటియై యుండెను. వారి ప్రాపంచిక తీవనములు వివిధములుగ నుండెను కాని యంతమాత్రమున వారి యాధ్యాత్మిక జీవనమున విభాగములు లేవు. ఇప్పుడుగూడ నట్టి విభాగముల నేర్పరపజాలము. అని యొక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

తేకుమానులు అమ్మకపు నోటీసు.

అరచేతిలో ఐశ్వర్యము. భవ మార్జించుటకు రాజమార్గము. త్వరితపడుడు.

సెంట్రల్ ప్రొవిన్సెసులో గోదావరిజిల్లా సరిహద్దు గల శ్రీ బస్తరు రాజ్యములో దంతివారా డివిజనులో కుచ్చాకొండపర్వతాలో శ్రీ సర్కారు వల్ల పశులుగా తయారుచేయించబడిన తేకు మానులు వెయ్యిపున్నవి. అవి పున్నస్థలమునుండి శబరినదిమీద పున్న చీకుపల్లిచేపుకు 40,45 మైళ్లదూరము పున్నది. సదరు చీకుపల్లినుండిది మీనుగా కూనవరంవద్ద గోదావరినదికి తీసికొని వెళ్లవచ్చును. సదరుమానులు కి అడుగుల 6 అంగుళములు మొదలు 8 అడుగుల చిల్లరవరకు కై వారము గలిగి పున్నవి. కొనేవారు తప్పీలు భోగట్టవిషయమై శ్రీ బస్తరు రాజ్యము ఛార్జెస్ ఆఫీసరు వార్డ్ జగదల్ పురం వ్రాసి సంపాదించవలెను.

చి. డి. జ్యోషి,
ఛార్జెస్ ఆఫీసరు.

(777)

రు. 1,30,000 లు ఋణము కావలయును.

గుంటూరు కాటన్, జ్యూటు, అందు పేపరు మిల్సు, కంపెని లిమిటెడ్, గుంటూరు నాటికి, అకంపెనికి గల కట్టడములు, నారన నడుకునట్టియు, నేయునట్టియు, తయారు చేయునట్టియు (50 లూములు) ఇంజను బాయిలరు, ఎకానమైసరు మొదలగు సుమారు రు 3,20,000 ల కిన్నుతుగల యాస్త్రీ తాకట్టుమీద రు 1,30,000 లు ఋణము కావలయును. ఈ మిల్లు మంచుపిత్తిలో నున్నది గడచిన మూడు సంవత్సరముల నుండి బాగుగ పనిచేయుచున్నది.

ఇందుకు తామీయదలచిన సాధ్యమగునంత తక్కువ వడ్డీరేటును తెలుపుచు, 25 దినములలోపల నీ దిగువనానికి దరఖాస్తులు పంపవలెను.

Secretaries & Treasurers,
Guntur Cotton Jute & Paper mills Co Ltd.,
Guntur.

దంత మార్ము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0.
ఈ దంతమార్ముతో పండ్లుతోముటవలన చిగులుగట్టిపడును. చిగుళ్ళుండి రక్తము ప్రవహించును. నోటదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లుముత్యములవలె తెల్లగానుండును. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలెక్షనం కేసీ కాగితసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన కలయనారు	
కెంటన్ వ్రాసికొను టునితము:	వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " " " 0-12-0	
ఆంధ్రచారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

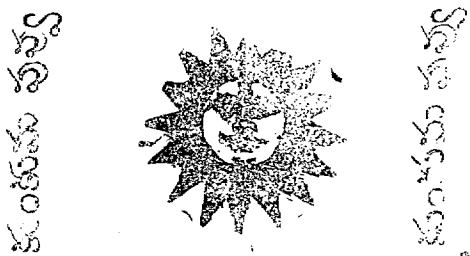
ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపొడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0.	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనుదారు సూర్యమార్కు కి గమనింపుడు. కరస్పాక డెస్కు టెండరును! థింగ్స్ షాపు వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ ఆండు కంపెనీ. (58) 21. హమ్మంబిడి, బొంబాయి.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము. తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ మని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యములను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్ణుల నారాయణ శాస్త్రిలవారేచేతను శ్రీమాన్ తల్లి దేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయమున అచ్చువైచి ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలికో టైంసు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0. శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళములతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది. కాళికో టైంసు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకం.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్ డు కో, (285) ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కాంపౌజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని ని పయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్లొక్క చక్కని మెరుగు విచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టుకుండగను శుభముగాను నుంచును. ఈ కాంపౌజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల/రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీఆండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలవెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(పై కాంపౌజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుద్దాహరింప గోరుచున్నాము)

త్వరపడుడు! 774 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే!!

1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని వెల రు 0-10-0 లు. దీనియందు శృతిప్రస్తావమున్న కల్పనాస్వరమునకు ఉపయోగమగునట్లు ఖండప్రస్తావమున్న సంపూర్ణముగా భక్తి, హతయోగభేదముల కభేదమున్న తెలియబడును.

2. కృతిహస్తపాఠము. వెల రు 0-6-0 లు. దీనియందు కాళీ శతనామస్తుత్యాదికమున్న, స్వరాలంకార, గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమున్న కొలిపించుకొనుటకు తెలియబడును. ఉదాహరణ- హంసధ్వనిరాగము రూపకంతాళము.

తె. కె. టి. యు. టి. శివద్రష్టా వృసింహాశాస్త్రి సంకీర్తి లక్షణవిద్యాన్ మనసుకరుగ

ప్రాణముగల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిబుసులు - డేరాలు - గ్యాసుడిజ్ - యులు - బొమ్మలకాగ్జులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించే వము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592) బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ ఆండు కో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి. కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒక సారి ఆర్డరుయిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలను.

180 పుటల పుస్తకముఉచితము

ఆర్యమును శాస్త్రోపాఖ్యాయమునందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆర్యగృహార్థమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టు చార్జి యు మేమే భరించిపంపెదము. వెంటనే వ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆర్యగృహ కౌషధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంగ్లేయవైద్య యోగచంద్రిక

డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణ యం.డి. గారివలన తెలుగుభాషలో రచియింపబడినది. స్త్రీ పురుషాదులు తమ తమ కుటుంబములలో తిటస్థించు సమస్తవ్యాధులకు స్వంతముగ వైద్యముచేసికొను నటుల సులభవెలకు లభించే మంచి యోగములు యందు చేర్చబడియున్నవి. ఆయుర్వేద, యూనాని, ఆంగ్లేయవైద్యలయొద్ద యీగ్రంథ ముండి తీరవలయును. ప్రతిగృహముందును యీపుస్తక మావశ్యకము. దీనివెల రు. 1-4-0 మాత్రమే.

పు. లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారు బి. ఏ. (750) రూబీ హోమ్, కాకినాడ.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. వ్యయముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచక్ర గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధినియను నాటకము సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు కావబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ వేలు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు

పచ్చకదాసంగి	"	...	2.0-0
మంజుల నూనె	సీసా 1-కి	...	0.6-0
బాలాచ్యుతము	సీసా 1-కి	...	0-12-

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.